

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ÖZEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
ÖZEL EĞİTİM BİLİM DALI

ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE
GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN
BELİRLENMESİ

ABDULLAH SADAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. YAHYA ÇIKILI

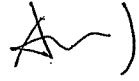
KONYA - 2017

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Abdullah SADAN
	Numarası	108306011006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Özel Eğitim Ana Bilim Dalı / Özel Eğitim Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Abdullah Sadan
Öğrencinin imzası
(İmza)

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Abdullah SADAN
	Numarası	108306011006
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Özel Eğitim Ana Bilim Dalı / Özel Eğitim Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI
Tezin Adı	ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan
başlıklı bu çalışma 27.09.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda
oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul
edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI		
Prof. Dr. Haluk İSCEL		
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ		

Öğrencinin

Adı Soyadı	Abdullah SADAN
Numarası	108306011006
Ana Bilim / Bilim Dalı	Özel Eğitim Ana Bilim Dalı / Özel Eğitim Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI
Tezin Adı	ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin çalıştıkları kurumların kurucularından ve yöneticilerinden, kurumlardaki öğretmen arkadaşlarından, eğitim verdikleri öğrencilerin ailelerinden, bağlı buldukları bakanlıktan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden, öğrencilerinin sağlık raporlarını veren hastanelerden beklentilerini belirlemektir. Araştırmada veri toplamak amacıyla Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerini belirlemeye yönelik ifadeleri içeren ve araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Araştırmaya 2015 / 2016 eğitim - öğretim döneminde Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde aktif olarak görevine devam eden 276 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 89'u erkek, 187'si kadındır. Araştırma sonucunda; Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere kıyasla beklentilerinin daha yüksek olduğu, araştırmaya katılan öğretmenler arasında beklentilerin lisans döneminde özel eğitimle ilişkili ders alıp - almama, özel eğitimle ilişkili hizmet içi kurslara katılıp - katılmama ve hizmet süresine göre farklılaştığı; öğretmenlerin beklentilerinin mezun oldukları fakültelere ve bölümlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler; kurum kurucuları ya da müdürlerinden, kurumda çalışan uzmanların görev tanımlarının yapılmasını ve ilgili kişilere iletilmesini; eş zamanda çalıştıkları diğer öğretmen arkadaşlarından, karşılaştıkları problemlere birlikte çözüm üretebilmeyi; eğitim - öğretim verdikleri destek eğitim gerektiren bireylerin ailelerinden, çocukları ve süreçle ilgili bilgileri eksiksiz vermelerini; Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden öğrenci performansları hakkında daha açıklayıcı eğitsel raporların yazılmasını beklemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Öğretmen, Beklenti

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi

A1-Blok 42090 Meram Yeni Yol /Meram /KONYA

Telefon: (0 332) 324 7660

Faks : 0 332 324 5510

Elektronik Ağ: www.konya.edu.tr

E-Posta: ebil@konya.edu.tr

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ

Öğrencinin

Adı Soyadı	Abdullah SADAN
Numarası	108306011006
Ana Bilim / Bilim Dalı	Özel Eğitim Ana Bilim Dalı / Özel Eğitim Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI
Tezin İngilizce Adı	TEACHERS WHO WORKING DETERMINATION OF TEACHERS EXPECTATIONS WHO WORKING IN SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

SUMMARY

The purpose of this research is to explore the general expectations of teachers working in Special Education and Rehabilitation Centers. In the paper, it was aimed to determine the expectations of the teachers from the administrator of institution where they work, their colleagues in those institutions, the families of the students they teach, the ministry they are affiliated with, the Counseling and Research Centers, and the hospitals that give health reports to their students. A survey form developed by the researcher was used to collect data in the study containing statements to identify the expectations of teachers working in special education and rehabilitation centers. Two hundred seventy six teachers working in special education and rehabilitation centers in 2015 / 2016 school year participated in the research. Of the teachers who participated in the survey, 89 are males and 187 are females. As a result of the research; It was found that the expectation of female teachers working in Special Education and Rehabilitation Centers was higher than that of male teachers, the expectations among the teachers participating in the research differ from each other depending on whether they took courses related to special education in the undergraduate period, whether they participate in in-service courses related to special education, and their service period; that the expectations of the teachers do not differ from each other depending on the faculties and division that they graduated. Teachers working in Special Education and Rehabilitation Centers expect administrators of the institution to make job descriptions of the experts and to deliver them to relevant people; their colleagues in those institutions to work on problems they have encountered collaboratively; the families of the students they teach to provide them with accurate information about their children and the process; the Counseling and Research Centers to write more descriptive educational reports on student performances.

KISALTMALAR

BEP.....: Bireysel Eğitim Programı

MEB.....: Milli Eğitim Bakanlığı

MEBBİS.....: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri

MEBÖEKY...: Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği

ÖEHKHK.....: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Kanun Hükmünde Kararname

ÖEHY.....: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği

ÖERMY.....: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği

RAM.....: Rehberlik ve Araştırma Merkezi

TABLolar LİSTESİ

Tablo-1. Ülkemizde Özel Eğitim Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Okullar ve Sayısı....	15
Tablo-2. Özel Eğitim Kurumlarında Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden; 1. ve 2. Kademedeki Özel Eğitim Sınıfına Devam Eden Öğrenci Sayıları.....	16
Tablo-3: Anket Maddelerinin Dağılımı.....	26
Tablo-4: Anketin Aralık Katsayısına Bağlı Olarak Gruplandırma.....	27
Tablo-5: Ankete Katılan Öğretmenlerin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerindeki Hizmet Süresi.....	28
Tablo-6: Ankete Katılan Öğretmenlerin Branş Dağılımları.....	29
Tablo-7: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerinin Alt Boyut Puanlarının Ortalamaları.....	30
Tablo-8: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular.....	32
Tablo-9: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	33
Tablo-10: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	35
Tablo-11: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	36

Tablo-12: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	38
Tablo-13: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	39
Tablo-14: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	41
Tablo-15: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular.....	42
Tablo-16: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	43
Tablo-17: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	44
Tablo-18: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	46
Tablo-19: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	48

Tablo-20: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	49
Tablo-21: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre İle Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	50
Tablo-22: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular.....	52
Tablo-23: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	53
Tablo-24: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	54
Tablo-25: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	56
Tablo-26: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	58
Tablo-27: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	59

Tablo-28: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	60
Tablo-29: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular.....	62
Tablo-30: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	63
Tablo-31: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	64
Tablo-32: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	66
Tablo-33: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	68
Tablo-34: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	69
Tablo-35: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	70

Tablo-36: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular.....	71
Tablo-37: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	72
Tablo-38: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	73
Tablo-39: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	75
Tablo-40: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	77
Tablo-41: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	78
Tablo-42: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular.....	79

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
Bilimsel Etik Sayfası.....	I
Önsöz / Teşekkür.....	II
Özet.....	III
Abstract.....	IV
Kısaltmalar.....	V
Tablolar Listesi.....	VI
BİRİNCİ BÖLÜM: Giriş.....	1
1.1. Problem.....	8
1.2. Amaç.....	8
1.3. Önem.....	10
1.4. Sınırlılıklar.....	10
1.5. Sayıtlar.....	10
1.6. Tanımlar.....	11
İKİNCİ BÖLÜM: ALANYAZIN.....	12
2.1. Özel Eğitim Gerektiren Bireyler ve Eğitsel Değerlendirme Süreci.....	12
2.2. Özel Eğitim Gerektiren Bireylere Dönük Eğitim Ortamları.....	13
2.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri.....	16
2.3.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Uygulanan Destek Eğitim Programları.....	17
2.3.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Personel.....	17
2.3.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Yürütülen Özel Eğitim Hizmetleri İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	18

2.4. Öğretmen Beklentileri İle İlgili Yapılan Araştırmalar.....	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	25
3.1. Veri Toplama Araçları.....	25
3.2. Katılımcılar.....	26
3.3. Verilerin Toplanması.....	28
3.4. Verilerin analizi.....	28
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR.....	30
4. 1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerinin Alt Boyut Puanlarının Ortalamaları.....	30
4. 2. Alt Boyut Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentiler.....	31
4.2.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamaları Ne Düzeydedir?.....	31
4.2.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	33
4.2.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Mezun Oldukları Fakülteleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	34
4.2.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Mezun Oldukları Bölüm Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	36

4.2.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	38
4.2.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	39
4.2.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri İle Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	40
4.3. Alt Boyut Diğer Öğretmenlerden Beklentiler	41
4.3.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamaları Ne Düzeydedir?.....	41
4.3.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	43
4.3.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Mezun Oldukları Fakülteleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	44
4.3.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Mezun Oldukları Bölüm Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	45

4.3.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	47
4.3.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	49
4.3.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin İle Diğer Öğretmenlerden Beklentileri İle Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	50
4.4. Alt Boyut Velilerden Beklentiler	51
4.4.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamaları Ne Düzeydedir?.....	51
4.4.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	52
4.4.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Mezun Oldukları Fakülteleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	53
4.4.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Mezun Oldukları Bölüm Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	55

4.4.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	57
4.4.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	59
4.4.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentileri İle Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	60
4.5. Alt Boyut Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentiler	61
4.5.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamaları Ne Düzeydedir?.....	61
4.5.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	63
4.5.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Mezun Oldukları Fakülteleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	64
4.5.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Mezun Oldukları Bölüm Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	65

4.5.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	67
4.5.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	69
4.5.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri İle Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	70
4.6. Alt Boyut Rehberlik ve Araştırma Merkezinden Beklentiler.....	71
4.6.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamaları Ne Düzeydedir?.....	71
4.6.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	72
4.6.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Mezun Oldukları Fakülteleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	73
4.6.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Mezun Oldukları Bölüm Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	74

4.6.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik Ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	76
4.6.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	78
4.6.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri İle Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?.....	79
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA.....	81
ALTINCI BÖLÜM: SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	85
6.1. Sonuçlar.....	85
6.2. Öneriler.....	89
KAYNAKÇA.....	90
EKLER LİSTESİ.....	99
EKLER.....	100
ÖZGEÇMİŞ.....	108

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Özel eğitim gerektiren bireyler için geçmişten günümüze sakat, ama kör, malül, özel eğitime muhtaç birey vb. kavramlar kullanılmış ve tanımlanmıştır. Günümüzde ise bireylerin sahip olduğu yetersizlikler ve bu yetersizliklerin düzeyi dikkate alınarak adlandırılmakta ve tanımlanmaktadır. Bu nedenle ülkemizde eğitim alanında özel eğitim gerektiren birey, yasal düzenlemelerde ise engelli kavramları kullanılmaktadır.

Özel eğitim gerektiren birey; “eğitim ve öğretimlerinde özel eğitime ihtiyaç gösteren fiziksel, zihinsel ve heyecansal yönlerden normalden ayrılan çocuklar” (Okuturlar 1968: Aktaran: Çıkkılı, 1996); bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özellikleri yönünden akranlarından farklı gereksinimleri olan bireyler (Kargın, 2004) olarak tanımlanmaktadır. Mili Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde ise özel eğitim gerektiren birey; çeşitli nedenlerle bireysel özellikleri ve eğitim yeterlikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren birey olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2006). Bu tanımlardan, özel eğitim gerektiren bireyin akranlarından anlamlı derecede farklılık göstermesi, yetersizlik düzeyine göre de destek eğitim ihtiyacında çeşitlilik gösterdiği anlaşılmaktadır. Eğitim - öğretim sürecince özel yaklaşımların olması gerektiği anlaşılabilir.

Özel eğitim gerektiren bireylerin en temel haklarından birisi eğitim hakkıdır. Ertürk, (1997) eğitimi; bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlamaktadır. Çilenti (1984) ise tanımlamasını öğrenme kavramıyla bağlantılı olarak yapmaktadır; öğrenme, ya bir davranış değişikliğinin veya yeni bir davranışın oluşması; eğitim ise içinde yaşanılan toplumca arzu edilen davranışların bireyde oluşturulması sürecidir. Özel eğitimin temel amacı da, özel eğitim gerektiren bireylerin bağımsız bir şekilde toplumsal hayata katılımları ile ilgili becerileri kazandırmaktır (MEB, 2000).

Özel eğitim gerektiren bireylerin kendilerinden beklenen beceri ve davranışları sergileyebilmeleri için eğitim hizmetleri öne çıkmaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi bu bireyler farklı özellikler ve ihtiyaçlar göstermektedirler. Bu durumda özel eğitimin ne olduğunun belirlenmesine ihtiyaç vardır. Özel eğitim farklı şekillerde tanımlanmış, ancak burada birkaç farklı tanıma yer verilmiştir. Ortalama öğrenci özelliklerinden önemli ölçüde farklılaşan öğrencilere sağlanan, bireysel olarak programlanmış ve bireyin bağımsız yaşama olasılığını en üst düzeye çıkarmayı hedefleyen eğitim hizmetlerinin bütünüdür (Akçamete, 2009). Özel eğitime muhtaç çocukların eğitimi için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve bu çocukların engel ve özelliklerine uygun eğitim ortamında sürdürülen çalışmalardır (Özsoy vd., 1998). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre ise özel eğitim, “Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile özel eğitim gerektiren bireylerin bireysel yeterliliklerine dayalı, gelişim özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitim” (MEB, 2006) olarak açıklanmıştır. Tanımlardan yola çıkılacak olunursa eğitim - öğretim sürecini yönetecek olan personelin özel olarak yetiştirilmesine, uygulanacak programların bireyin farklılıklarına, gelişim düzeyine uygun olarak geliştirilmiş olmasına ve eğitim - öğretiminin yürütüldüğü ortamın bu süreci tamamlamasına, uygunluğuna vurgu yapılmaktadır.

Özel eğitim gerektiren bireyler, akranlarının sahip olduğu haklara sahiptir ve bu haklar ulusal ve uluslararası alanlarda güvence altına alınmıştır. Özel eğitim gerektiren bireylerin özelliklerine uygun eğitim ortamlarının ve fırsatlarının sağlanmasına yönelik olarak geçmişten günümüze farklı zamanlarda çıkarılmış olan yasaların olduğu bilinmektedir. 1982 Anayasasının 42. maddesinde, “kimsenin eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamayacağı, devlet durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır” hükmü yer almaktadır. Anayasadaki bu düzenlemelere bağlı olarak 1997 yılında özel eğitim gerektiren bireylerle ilgili 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yayımlanmıştır.

Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim hizmetlerinin planlanabilmesi ve uygun şekilde sürdürülebilmesi için tüm yönleri ile incelenmesi ve ihtiyaçların belirlenmesi gerekir. Çünkü özel eğitim gerektiren bireyler gelişim dönemlerinde akran grubundaki çocuklardan farklı gereksinimlere ihtiyaç duyabilmektedirler. “Tüm çocuklar bedensel özellikleri ve öğrenme yetenekleri yönlerinden birbirinden farklılık gösterir” (Eripek, 2005).

Eğitsel tanılama, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 7. Maddesinde “Eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim ve disiplin alanlarındaki özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi süreci” (MEB, 2006) olarak ifade edilmektedir. Eğitsel değerlendirme, yerleştirme ve BEP hazırlama süreçlerinin hem 2000 yılında yürürlüğe giren yönetmelikte; hem de 2006 yılındaki yönetmelikte yasal olarak tanımlanmış olması, özel eğitim hizmetlerinin ülke genelinde bir bütünlük içinde yürütülmesini sağlamak açısından önemli görülmektedir (Kargın, 2007).

Eğitim imkânlarının iyi bir şekilde sunulabilmesi için de özel gereksinimli öğrencilerin performanslarının dikkate alarak doğru bir şekilde tanılanmaları, yerleştirilmeleri, izlenmeleri ve değerlendirilmeleri gerekmektedir.

Eğitsel tanılama “eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim ve disiplin alanlarındaki özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi”dir (Kargın, 2007). “Bireyin eğitsel tanınması rehberlik ve araştırma merkezinde oluşturulan eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından yapılır (Kargın, 2007). Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından eğitsel tanılaması yapılan bireylere verilecek özel eğitim hizmetlerini karara bağlamak üzere Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Eğitsel tanılama süreci sonrasında bireyin eğitim programına yardımcı olacak yöneltme raporu hazırlanır. Eğer öğrencinin eğitim gereksinimleri karşılanmıyorsa uygun bir eğitim programına yönlendirilir. Yöneltme kararı verilirken; birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamı göz önünde bulundurulur. En az sınırlandırılmış eğitim ortamı; çocuğa eğitim gereksinimlerini en iyi şekilde karşılayan ve normal akranlarıyla en üst düzeyde paylaşımı sağlayan ortamlardır (Gürsel, 2005). Yöneltme kararı raporlaştırılırken, okul ve kurum adı verilmeden, eğitim gereksinimlerine ve gereksinim önceliklerine uygun, yerleştirme seçenekleri

önerilir. Bu yöneltme raporuna dayanarak yerleştirmeyi yapacak ve yerleştirme ortamının bireye uygunluğunu sağlayacak olan kurul özel eğitim hizmetleri kuruludur (MEB, 2004).

Özel eğitim gerektiren bireylerin farklılıklarını belirlemek için yapılan bu tanılamada bireyin; (a) Zihinsel, fiziksel, duygusal, sosyal gelişim öyküsü, (b) Tıbbi ve psiko-sosyal değerlendirme raporu, (c) Bireysel yeterliliklerine dayalı gelişim özellikleri, (d) Eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi, (e) Eğitim performansı dikkate alınır (Avcıoğlu vd., 2008).

Yapılan eğitsel tanılama ve değerlendirme işlemleri sonucunda birey için en önemli işlemlerden birisi uygun ortamlara yerleştirmektir. Özel eğitimde bireylerin bağımsız olarak toplum yaşamına katılabilmeleri için bireyin bireysel farklılıkları ile yapabildikleri dikkate alınarak eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve gereksinimlerine uygun eğitim ortamlarının sunulmasıyla mümkün olabilmektedir (Cavkaytar, 2000). Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde bulunan özel eğitim hizmetleri kurulu yöneltme raporu doğrultusunda özel eğitim gerektiren bireyleri kaynaştırma uygulamalarına, özel eğitim sınıflarına veya özel eğitim kurumlarına yerleştirme kararı alır. Yerleştirme kararı sonrasında bireyin eğitsel tanınması ve izleme değerlendirme ekibince hazırlanmış olan ayrıntılı dosya bireyin yerleştirileceği kuruma sunulur (Gürsel, 2005).

Özel eğitim gerektiren bireyler hangi eğitim ortamında olursa olsun 2006 yılında yayımlanan 5378 sayılı kanun ve 573 sayılı kanun Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin verdiği hak çerçevesinde okul dışında Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nden de destek eğitim hizmeti alma hakları bulunmaktadır.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri, özel eğitim gerektiren bireylere yönelik hizmet veren kurumlardır. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 5. Maddesine göre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nin amacı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda belirtilen Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda; özürlü bireylerin bakanlıkça belirlenmiş

destek eğitim programları ile özel yöntem, personel, araç ve gereç kullanarak ilgileri, ihtiyaçları, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda hayata hazırlanmasını, toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kurabilen, iş birliği içinde çalışabilen ve çevresine uyum sağlayabilen üretici bireyler olarak yetişmelerini, dil ve konuşma güçlüğü ile zihinsel, fiziksel, duyuşsal, sosyal, duygusal ve davranış problemleri olan özürü bireylerin engellilik hâlinin ortadan kaldırılmasını ya da etkilerinin en az seviyeye indirilerek yeteneklerinin en üst seviyeye çıkarılması ve topluma uyumlarının sağlanması, temel öz bakım becerilerinin ve bağımsız yaşam becerilerinin geliştirilmesini, sağlamak için destek eğitimi çalışmaları yapmaktır (MEB, 2012).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çocukların birebir eğitim yapılabilmesi için bireysel eğitim odaları bulunmaktadır. Devlet okullarında ise kaynaştırma öğrencilerine yönelik bireysel eğitim, destek eğitim odalarında sürdürülmektedir. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çocukların birlikte yapılan eğitimi, grup sınıflarında sürdürülmektedir. Devlet okullarında ise tam zamanlı ve yarı zamanlı kaynaştırma öğrencileri akranlarıyla birlikte sınıflarında eğitilmektedir.

Sağlık kurulu raporu ile en az % 20 engelli olduğu tespit edilen bireyler için, Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca yapılan eğitsel tanılama işleminden sonra hangi destek eğitiminin verileceği önerilir. Daha sonra bu bireylerin kaydı, MEBBİS sisteminde Özürü Birey Modülü altında önerilen destek eğitimi programına Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri veya özel eğitim okulları tarafından yapılır. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde; bedensel engelli bireylere, dil ve konuşma güçlüğü destek eğitimi ihtiyacı olanlara, görme engelli bireylere, işitme engelli bireylere, özel öğrenme güçlüğü bulunan bireylere, yaygın gelişimsel bozuklukları bulunan engelli bireylere ve zihinsel engelli bireylere yönelik destek eğitim verilmektedir (MEB 2011).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde destek eğitim hizmetlerini yürütmek adına; özel eğitim gerektiren bireye, haftalara eşit dağıtılmak şartı ile bireysel eğitimi 8 seans ve grup eğitimi 4 seans olacak şekilde verilmektedir.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde; Bedensel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, Dil ve Konuşma Güçlüğü Destek Eğitim Programı, Görme Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, İşitme Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı, Yaygın Gelişimsel Bozukluklar Destek Eğitim Programı, Zihinsel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı olmak üzere yedi farklı program uygulanmaktadır.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde; özel eğitim (işitme, görme, zihin) öğretmeni, çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmeni, psikolog, okul öncesi öğretmeni, dil ve konuşma bozuklukları uzmanı, dil ve konuşma terapisti, dil ve konuşma pataloğu, odyoloji ve konuşma bozukluğu uzmanları ve fizyoterapistler görevlendirilmektedir.

Eğitim - öğretim hizmetlerinin beklenen nitelikte yürütülebilmesi için en önemli öğelerden birisi öğretmenlerdir. Çünkü öğrenci ile iletişim kurmak (Prodromou, 1991), öğrencileri iyi tanımak, ihtiyaç ve yeteneklerini tanımak (Yeşilyurt, 2006), öğrencilerin derslere katılımını sağlamak ve başarısını değerlendirmek (Aksu, 2000), öğrencilerdeki bilgi ve beceri eksikliklerini belirleyerek gerekli önlemleri almak (Erden, 2007), hedefe odaklanmak, plan yapmak ve problem çözmek (Stix, Hrbek, 2006), öğrencilere karşı esnek davranmak (Stronge, 2007) öğretmenlerden beklenmektedir. Bunun yanında öğretimi planlama, öğretimi uygulama - sürdürme, öğretimin sonucunu izleme - değerlendirme ve gerekli düzenlemeleri yapma öğretmenlerin temel görevleri arasında yer almaktadır.

Eğitim sisteminin üç temel ögesi öğretmen, öğrenci ve öğretim programıdır. Bu üç temel öge arasındaki ilişki ve uyum, eğitimin etkili olabilmesi ve eğitimin hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi açısından önemlidir (Sözer, 1991). Bu öğeler içinde sistemi etkileme gücü en yüksek ögenin “öğretmen” olduğu anlayışı geçerliliğini korumaktadır (Karagözoğlu, 1987; Arslan, 1996; Güven, 2001).

Öğretmenlik mesleğinin ülke kalkınmasındaki rolü günümüzde bütün toplumlar tarafından bilinmekte ve bununla ilgili olarak çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin geliştirilmesi alanında yapılan araştırmalar,

bu mesleğin gereğince yürütülmesi ve okullardaki eğitimin kalitesinin yükseltilmesi için mesleki gelişimin bir zorunluluk olduğunu göstermektedir (The Holmes Group, 1986: Aktaran: Seferoğlu, 2004).

Öğretmenlerin planlama, sınıf içi davranışlar ve değerlendirme yeterliklerinin incelendiği bir çalışmada, öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin basında öğretmen davranışlarının etkili olduğu tespit edilmiştir (Oktar ve Bulduk, 2000). Özel eğitimin ve genel eğitimin temel taşı öğretmenleri güdüleyebilmek için beklentilerinden haberdar olmalı ve olanaklar ölçüsünde bu beklentiler karşılanmaya çalışılmalıdır; beklentilerin gerçekleşmemesinin moral ve güdülenmişlik düzeyini düşüreceği, bunun ise mesleki başarı ve verimi olumsuz etkileyeceği öngörülebilmektedir.

Öğretmenler bu görevleri yerine getirirken birçok faktörden etkilenmektedir. Bu faktörler arasında yürütülen eğitim - öğretim programı, meslektaşlarının yaklaşımları, okul yöneticilerinin yaklaşımları, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim faaliyetleri, ödül elde etme ihtiyacı, bağlı bulunduğu bakanlığın yürüttüğü politika, ekonomik getiri, çalışma ortamı vb. sayılabilir.

Yapılan araştırmalarda, yöneticilerin tutum ve davranışlarının öğretmenlerin doyuma ulaşma ve motive olmaları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu, ancak öğretmenlerin kendilerini daha fazla stres altında hissettikleri bulunmuştur (Karaköse ve Kocbaş, 2006). Abraham H. Maslow, yazdığı bir makalede insan ihtiyaçlarını sırasıyla; fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyaçları, sevgi ve aidiyet ihtiyacı, saygı ihtiyacı, kendini gerçekleştirme ihtiyacı olmak üzere beş temel kategoride incelemiş, ihtiyaçları hiyerarşik olarak ele almış ve insanın en alttaki ihtiyaçlarını karşılanmasının ardından bir üstteki ihtiyaçlar kategorisine doğru yöneldiğini söylemiştir (Akbaba, 2006).

Araştırma öncesinde alanda yapılan taramalar sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlere dair yapılmış olan araştırmaların sınırlı düzeyde olduğu öngörülmüştür, ilerleyen süreçlerde alanda araştırma yapacaklar içinde bu araştırmanın bulgularının ve sonuçlarının veri oluşturabileceği düşünülmüştür.

Araştırma sonucunda da Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde görev yapan uzmanların beklentilerinin belirlenebileceği öngörülmüş olup, bu beklentiler ışığında kurum sahipleri ve kurum yönetiminde yer alan diğer bireyler, aileler, aynı çatının altında çalışan uzmanlar ve diğer personelin birbirlerine beklentileri doğrultusunda yaklaşım sergileyip sunulan eğitimin niteliksel olarak çok daha verimli olabileceği öngörülmüştür.

1.1. Problem

Bu çalışmanın problem cümlesi, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin belirlenmesidir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın genel amacı, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin belirlenmesidir. Bu genel amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin çalıştıkları kurumların kurucularından ve yöneticilerinden beklentileri nelerdir?

2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğretmen arkadaşlarından beklentileri nelerdir?

3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin eğitim verdikleri öğrencilerin ailelerinden beklentileri nelerdir?

4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin bağlı oldukları bakanlıktan, yönetmeliklerden, özlük hakları olarak beklentileri nelerdir?

5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden, öğrencilerinin sağlık raporlarını veren hastanelerden beklentileri nelerdir?

6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen; diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinde cinsiyete göre farklılaşma var mıdır?

7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen, diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin mezun oldukları fakülteler açısından farklılaşma var mıdır?

8. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen, diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin mezun oldukları bölüm açısından farklılaşma var mıdır?

9. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen, diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından farklılaşma var mıdır?

10. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen, diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında farklılaşma var mıdır?

11. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen, diğer öğretmenlerden; velilerden, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan, Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında farklılaşma var mıdır?

1.3. Önem

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirebilmek için bu araştırma Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri ile ilişkili her bireyi ilgilendirmektedir.

Dünden bugüne baktığımızda özel gereksinimli bireylere destek eğitim hizmeti sunan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nin sayısında niceliksel olarak artış olduğu gözlenmektedir. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde eğitim - öğretim faaliyetlerini yürüten uzmanlar ile ilgili araştırmaların oldukça sınırlı olduğu, yapılacak bu araştırma ile ortaya çıkacak olan bulgular sonrasında alana yönelik hazırlanacak yönetmeliklere ve genelgelere, kurum sahiplerine, yöneticilerine ve alanda hizmet veren diğer uzman ve personellere rehberlik edebilmesi açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları;

1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan 276 öğretmen ile,
2. 2015 – 2016 öğretim yılı ile,
3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde görev yapan öğretmenlerin beklentilerini belirlemeye yönelik hazırlanan anketteki sorular ile sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

1. Ankete katılan öğretmenlerin içtenlikle cevap verdiği,
2. Hazırlanan anketin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde görev yapan öğretmenlerin beklentilerini belirlemek için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Özel Eğitim: “Özel eğitim ihtiyacı olan birey kavramı öğrenme yetersizliği, bedensel yetersizlik, duyuşal yetersizlik ile davranış problemleri gösterenler olduğu kadar, zihinsel yetenek alanında üstün ya da özel yetenekli bireyleri de içine alan kapsamlı bir kavramdır” (Eripek, 2005).

Özel Eğitim Gerektiren Birey: Çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlikleri açısından akranlarından beklenen düzeyde anlamlı farklılık gösteren birey (Ataman, 2005).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi: Dil-konuşma gelişim güçlüğü ile zihinsel, fiziksel, duyuşal, sosyal, duyuşal ve davranış problemleri olan özel eğitim gerektiren bireylerin engellilik hâlini ortadan kaldırmak ya da etkilerini en az seviyeye indirmek, yeteneklerini en üst seviyeye çıkarmak ve topluma uyumlarını sağlamak, temel öz bakım becerilerini ve bağımsız yaşam becerilerini geliştirmek amacıyla yapılan çalışmaların yürütüldüğü kurumlardır (MEB, 2011).

Özel Eğitim Öğretmeni: Üniversitelerin Özel Eğitim veya Özel Eğitim Öğretmenliği alanlarında lisans eğitimi almış, rehberlik ve araştırma merkezlerinde özel eğitim gerektiren çocuklar için tanılama ve destekleyici özel eğitim hizmetlerini veren, uygun eğitim önlemleri alınmasını sağlayan personeli (MEB, 2006).

Beklenti: Beklenti kavramı, gerçekleşmesi beklenen şey, bireyin belli şart ve durumlarda alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki öngörüşü olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005).

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYAZIN

2.1. Özel Eğitim Gerektiren Bireyler ve Eğitsel Değerlendirme Süreci

Eğitsel değerlendirme, eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesidir (ÖEHY, 2012). Özel eğitim gerektiren bireyler için eğitsel değerlendirme süreci, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitsel ve sosyal hayatlarının şekillendirilmesinde belirleyici süreçtir.

Bireyin eğitsel değerlendirme ve tanılması rehberlik ve araştırma merkezinde oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından nesnel, standart testler ve bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılır. Tanılamada; bireyin özürsüz sağlık kurulu raporu ile zihinsel, fiziksel, ruhsal, sosyal gelişim özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri, eğitim performansı, ihtiyacı, eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi ve bireysel gelişim raporu dikkate alınır. Eğitsel değerlendirme ve tanılama; eğitimin her tür ve kademesindeki geçişler ile bireylerin eğitim performansı ve eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak veli ya da okulun / kurumun isteği üzerine gerektiğinde tekrarlanır. Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitime ihtiyacı olduğu belirlenen bireyler için Özel Eğitim Değerlendirme Kurul Raporu hazırlanır. “Bu rapor özel, özel eğitim kurumlarından destek eğitim hizmeti alan öğrenciler için süresi bitiminde yenilenebilir (ÖEHY, 2012).

Resmi Okul veya Kurum eğitsel tanılama ve değerlendirme amacıyla, Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne ilk kez yönlendirilecek öğrenci için Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu, daha önce yerleştirme kararı alınmış olup, okul / kurumları tarafından yeniden incelemesi ya da destek eğitim raporunun yenilenmesi istenilen bireyler için ise Bireysel Gelişim Raporunu tanzim ederek resmi yazı ile müracaatta bulunarak randevu talep eder. Bölüme başvuracak 18 yaşından büyük (zihinsel yetersizliği bulunan bireyler hariç) bireyler doğrudan inceleme için randevu alabilir. 18 yaşından küçükler velilerinin (anne - baba) veya vasisinin refakatinde doğrudan inceleme için randevu alabilirler (ÖEHY, 2012).

Destek eğitim hizmetinden faydalanabilmek için “Özürlü Sağlık Kurulu Raporu” ile müracaat zorunlu olup, raporda her özür türü için ayrı ayrı (görme, işitme, dil - konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal) % 20 ve üzeri vücut fonksiyon kaybı oranının belirtilmiş olması zorunludur ve bireyin inceleneceği tarih itibarı ile Özürlü Sağlık Kurulu Raporu’nun geçerlilik süresinin devam ediyor olması gerekmektedir (ÖEHY, 2012).

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde, çocuğun tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları belirlenir. Ayrıca, çocuğun hangi ortamda eğitim görmesinin uygun olacağına ilişkin öneride bulunulur (ÖEHY, 2012).

2.2. Özel Eğitim Gerektiren Bireylere Dönük Eğitim Ortamları

Özel eğitim, eğitim ortamları açısından: Özel eğitim okulları, özel eğitim sınıfları, kaynaştırma eğitim uygulamaları; destek eğitim açısından ise destek odaları, bilim ve sanat merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri şeklinde gruplandırılabilir.

Özel Eğitim Okulları: Durumları ayrı bir okulda özel eğitim gerektiren bireyler için özür ve özelliklerine uygun gündüzlü veya yatılı açılan özel eğitim okullarıdır (ÖEHKHK, 1997).

Özel Eğitim Sınıfı: Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özelliklerine göre millî eğitim müdürlükleri tarafından açılan sınıflardır (ÖEHY, 2012).

Kaynaştırma Eğitimi: Özel eğitim gerektiren bireylerin diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını sağlamak ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek için geliştirilmiş eğitim ortamlarıdır (ÖEHKHK, 1997).

Özel Eğitim Kurumları: Özel eğitim gerektiren bireylere özel eğitim desteği sağlamak veya onları iş ve mesleğe hazırlamak veya örgün eğitim programlarından yararlanamayacak durumda olanların temel yaşam becerilerini geliştirmek ve

öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere gündüzlü özel eğitim kurumlarıdır (ÖEHKHK, 1997).

Destek Eğitim Odası: Okul ve kurumlarda, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler ile üstün yetenekli öğrenciler için özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak açılan destek eğitim odasıdır (ÖEHY, 2012).

Bilim ve Sanat Merkezleri (Özel Yeteneklilerin Eğitimi): Üstün veya özel yeteneklilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmaları ve kapasitelerini en üst düzeye çıkarmaları için açılan bilim ve sanat merkezlerindeki eğitim (MEB, 2007).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri: Doğuştan veya sonradan bir nedenle oluşan özrü ortadan kaldırmak veya özürülülüğün etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmek, özürülüye yeniden fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal, sosyal, mesleki ve ekonomik yararlılık alanlarında başarabileceği en üst düzeyde yetenekler kazandırarak evinde, işinde ve sosyal yaşamında kendine ve topluma yeterli olabilmesi ve özürülünün toplum ile bütünleşmesi, ayrımcılığa karşı tüm tedbirlerin alınması amacıyla koruyucu, tıbbi, mesleki, eğitsel, rekreasyonel ve psiko - sosyal hizmetlerin verildiği kurumlardır (ÖEHY, 2012).

Özel eğitim gerektiren bireylere dönük olarak düzenlenen eğitsel düzenlemeler ayrı okullarda eğitim ve birlikte eğitim olarak iki grupta ele almak mümkündür. Ayrı okullar, özel eğitim gerektiren çocukların özelliklerine uygun şekilde düzenlenmiş olup, yatılı veya gündüzlü olarak hizmet vermektedir (Enç, 1981; MEB, 2006; Özsoy, 1992).

Gelişmiş ülkelerin çoğunda özel eğitim gerektiren çocukların eğitim ortamlarına yerleştirilmesinde en az sınırlandırılmış eğitim ortamlarının seçilmesi gerektiği belirtilmektedir (Burns, 2006; Borich 1996; Lerner, 1997; Walle, 1989). Bu yaklaşım öğrencinin, hem engelli olmayan yaşlıları ile olabildiğince bir arada bulunmasını, hem de eğitim ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak eğitim ortamlarına yerleştirilmesini ifade etmektedir (Sucuoğlu ve Kargın, 2006).

Tablo-1: Ülkemizde Özel Eğitim Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Okullar Ve Sayısı

Eğitim Kademesi	Okul, Sınıf, Kurum Sayısı
Özel Eğitim Okulu Bünyesindeki Anasınıfları	143
İşitme Engelliler (İlkokul)	44
İşitme Engelliler (Ortaokul)	44
Görme Engelliler (İlkokul)	17
Görme Engelliler (Ortaokul)	17
Ortopedik Engelliler (İlkokul)	3
Ortopedik Engelliler (Ortaokul)	3
Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler (İlkokul)	36
Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler (Ortaokul)	42
Özel Eğitim Uygulama Merkezi (1.Kademe)	259
Özel Eğitim Uygulama Merkezi (2.Kademe)	254
Uyum Güçlüğü Olanlar (Ortaokul)	1
Özel Özel Eğitim İlkokulu	22
Özel Özel Eğitim Ortaokulu	14
Ortopedik Engelliler Özel Eğitim Meslek Lisesi	2
İşitme Engelliler Özel Eğitim Meslek Lisesi	21
Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi	214
Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi (Görme Engelliler)	2
Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi (Zihinsel Engelliler)	130
Toplam Okul, Sınıf, Kurum Sayısı	1268

(MEB, 2016)

Tablo-2: Özel Eğitim Kurumlarında Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden;**1. ve 2. Kademedeki Özel Eğitim Sınıfına Devam Eden Öğrenci Sayıları**

Eğitim Kademesi	Öğrenci Sayısı
Kaynaştırma eğitimi (Anaokulu)	1399
Kaynaştırma eğitimi (İlkokul)	81 380
Kaynaştırma Eğitimi (Ortaokul)	92 032
Kaynaştırma Eğitimi (Ortaöğretim)	27 730
Özel Eğitim Sınıfı (İlkokul)	17 849
Özel Eğitim Sınıfı (Ortaokul)	18 893
Toplam öğrenci sayısı	239283

(MEB, 2016)

2.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri, özel eğitim gerektiren bireylere yönelik hizmet veren kurumlardır. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 5. Maddesine göre Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezleri'nin amacı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda belirtilen Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda; özürlü bireylerin bakanlıkça belirlenmiş destek eğitim programları ile özel yöntem, personel, araç ve gereç kullanarak ilgileri, ihtiyaçları, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda hayata hazırlanmasını, toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kurabilen, iş birliği içinde çalışabilen ve çevresine uyum sağlayabilen üretici bireyler olarak yetişmelerini, dil ve konuşma güçlüğü ile zihinsel, fiziksel, duyuşsal, sosyal, duygusal ve davranış problemleri olan özürlü bireylerin engellilik hâlinin ortadan kaldırılmasını ya da etkilerinin en az seviyeye indirilerek yeteneklerinin en üst seviyeye çıkarılması ve topluma uyumlarının sağlanması, temel öz bakım becerilerinin ve bağımsız yaşam

becerilerinin geliştirilmesini, sağlamak için destek eğitimi çalışmaları yapmaktır (MEBÖEKY, 2012).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde bireysel ve grup eğitimi olmak üzere iki farklı eğitim – öğretim hizmeti verilmektedir. Bireysel veya grup eğitimi, aylık çalışma takviminde belirlenen gün ve saatlerde verilir. Bireysel ve grup eğitiminin ders süresi 60 dakikadır. Ders süresinin 45 dakikası uygulama, 15 dakikası dinlenme, sınıf ortamını hazırlama ve bireyin ailesini bilgilendirme süresi olarak uygulanır. (ÖERMY, 2011)

Ülkemizde aktif olarak destek eğitim hizmetlerini yürüten 2095 adet Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi vardır. (MEB, 2016).

2.3.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Uygulanan Destek Eğitim Programları

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde; Bedensel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, Dil ve Konuşma Güçlüğü Destek Eğitim Programı, Görme Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, İşitme Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı, Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı, Yaygın Gelişimsel Bozukluklar Destek Eğitim Programı, Zihinsel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı olmak üzere yedi farklı gruba ilişkin program uygulanmaktadır (MEB, 2011).

2.3.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Personel

Özel öğretim kurumları müdürlüğüne bağlı her eğitim - öğretim kurumlarında standart bulundurulması gereken personellerin olduğu gibi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde de bulundurabilecek personeller Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nde belirtilmiştir. Bu personeller;

1. Kurucu veya kurucu temsilcisi,
2. Genel müdür

3. Genel müdür yardımcısı
4. Merkez müdürü
5. Müdür yardımcısı
6. İşitme, görme ve zihin engelliler sınıfı öğretmeni
7. Çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmeni
8. Psikolog
9. Okul öncesi öğretmeni
10. Dil ve konuşma bozuklukları uzmanı, dil ve konuşma terapisti, dil ve konuşma pataloğu, odyoloji ve konuşma bozuklukları uzmanı
11. Fizyoterapist
12. Diğer personeldir.

Bu personellerden Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde zorunlu bulundurulması gerekenler; sorumlu müdür, rehabilitasyon ve eğitim programlarında belirtilen mesleki personel, büro görevlisi ve hizmetli istihdam edilir. Tam gün hizmet verilen rehabilitasyon ve eğitim merkezlerinde bakıcı anne, aşçı; yatılı hizmet verilen rehabilitasyon ve eğitim merkezlerinde bakıcı anne, aşçı ve hemşire istihdam edilmesi zorunludur. Bedensel engellilere yönelik hizmet verilen rehabilitasyon merkezlerinde; fizyoterapist, çocuk gelişimi ve eğitimcisi, özel eğitim öğretmeni; özel eğitim gerektiren bireylere yönelik eğitim veren özel eğitim merkezlerinde ise çocuk gelişimi ve eğitimcisi, özel eğitim öğretmeni, psikolog veya rehber öğretmen bulundurulması zorunludur.

2.3.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Yürütülen Özel Eğitim Hizmetleri İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Korucu (2005) tarafından Türkiye'de özel eğitim ve rehabilitasyon hizmeti veren kurumların karşılaştığı güçlüklerin analizi ile ilgili yapılan araştırmada

görüşme yöntemi kullanılmış olup, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin sahipleri, yöneticileri, öğretmen ve aileleri ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; kurumların kendi aralarındaki iletişim beklendik düzeyde gerçekleşmediği, kurum yönetiminin personele, personelin de yönetime güven konusunda problemleri olduğu, öğretmenlerin ücretlerinin zamanında ödenmediğini, kurumda çalışacak ve alanda yeterlilik kazanmış personel bulmakta güçlük çekildiği, kurumların aralarındaki ticari kaygılarından dolayı bazen etik olmayan durumlarla personel transferi gerçekleştirmeye çalışıldığı da ortaya çıkmıştır.

Güler (2006) tarafından özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ailelere yönelik sosyal hizmet uygulamalarının değerlendirme araştırması yapılmıştır. Araştırma; nitel araştırma yöntemi ile yapılmış olup, Ankara'da Özel Odyoloji İşitme Konuşma Engelliler Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezine devam eden 12 işitme engelli çocuk ve ailesi ile birlikte yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; engelli birey ile birlikte ailelerinde desteklenmesi gerektiği, engelli bireye sahip ailelerin çocuklarının engel durumlarını kabullenmedikleri, özel eğitim gerektiren bireyin varlığının aile içinde (anne, baba ve diğer kardeşler arasında) sorunlar oluşturduğu tespit edilmiştir.

Sağiroğlu (2006) tarafından özel gereksinimli bireylere sahip ailelerin çocuklarının devam ettiği özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden beklentileri ile ilgili yapılan araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden özel gereksinimli çocukların ailelerinden 81 anne ve 81 baba ile birlikte yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarında; aileler çocuklarını gönderdikleri kurumdaki çalışanların bu alanda uzmanlaşmış kişilerden oluşmasını; kurumlar tarafından kendilerini yetiştirici kurs, seminer ve panel gibi etkinlikler hazırlamasını; kurumlardaki personelin devamlılığı, seans saatlerinin değişmemesi, eğitimin gün boyu sürmesi, çocuklarının yaşlarına oranla mesleki eğitim becerilerinin de yer verilmesi yönünde beklentileri olduğu görülmüştür.

Altınkurt (2008), özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili yaptığı araştırmada verileri görüşme yoluyla elde etmiştir. Araştırmaya İzmir ilinde hizmet veren 20 kurum katılmıştır. Araştırma

sonucunda, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin özel eğitim öğretmeni ve fizyoterapist bulmakta güçlük çektikleri, çalışan personelin özel eğitim konusunda donanımlı olmadığı, öğrenci ücretlerinin geç ödendiği, kurum - aile ilişkilerinde problemler olduğu, kurumlar arasındaki rekabetin olumsuz etkilerinin olduğu, etik olmayan personel ve öğrenci transferlerinin yaşandığı, kurumların yeterince ve etkili denetlenmediği, denetimler sonrasında verilen cezaların da caydırıcılığının olmadığı belirlenmiştir.

Smagulova (2009) tarafından özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri yönetimi ile ilgili yapılmış olup nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin tespit sürecinin sağlıklı işlemediği, eğitim veren kurumlardaki sınıfların kalabalık olmasının kaynaştırma eğitiminin etkinliğini azalttığı, eğitim kurumlarında kaynaştırma eğitime yönelik olumsuz tutum ve tavırlar olduğu, bazı engelli gruplarına yönelik eğitim birimlerinin kapasite bakımından önemli eksikliklerinin olduğu, özel eğitim veren okullarda ciddi bir uzman ve yetişmiş personel eksikliği olduğu tespit edilmiştir.

Antmen (2010) tarafından özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde aile merkezli hizmetlerin değerlendirilmesi araştırılmıştır. Araştırmada tam sayım modeli kullanılmış olup, Ankara - Yenimahalle'de bulunan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden hizmet alan aileler ile birlikte yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına baktığımızda; özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde aile merkezli hizmet politikalarının standart olmadığı, kuruluşların kendi anlayışlarına göre geliştirdikleri, standart bir bütünlüğü olmayan hizmetlerin var olduğu; ailelere yönelik bilgilendirmelerin olduğu; ailelerle işbirliği yapıldığı ve aile katılımının olduğu; ailelere yönelik yeterli eğitim verilmediği tespit edilmiştir.

Ünal (2010) tarafından Konya il merkezinde bulunan rehabilitasyon merkezlerinde uygulanan el sanatları faaliyetlerinin tespiti ve bu faaliyetlerin özel eğitime katkısı ile ilgili araştırma yapılmış olup, veriler yarı yapılandırılmış bilgi formu ile toplanmıştır. Araştırma, özel eğitim merkezlerinde çalışan 15 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; iş eğitimi uygulanan okulların sınıflarında dersin güvenli işleyişini sağlamak ve öğrencileri kontrol altında tutmak için ikinci bir

öğretmenin gerekliliği; iş eğitimi uygulanan merkezlerin veya okulların eğitimlerini daha iyi düzeye çıkartılması gerektiği, öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağlanması, zamanı ve malzemeyi iyi kullanarak doğru hedeflerin belirlenmeleri için el sanatları öğretmenlerinin özel eğitime yönlendirilmesi gerektiği; Milli Eğitim Bakanlığı'nın da bu konuda gerekli desteği sağlaması gerektiği tespit edilmiştir.

Karakoç (2011) tarafından özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan yöneticilerin tükenmişlik düzeyleri ile algıladıkları rol çatışması arasındaki ilişkinin karşılaştırılması ile ilgili betimsel bir çalışmadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla maslach tükenmişlik ölçeği ve minnesota rol çatışması ve rol belirsizliği ölçeği kullanılmıştır. Araştırma Ege Bölgesi'ndeki özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan 112 yöneticiyle yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre; özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi yöneticilerinin tükenmişlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği; kadın öğretmenlerin rol çatışma düzeylerinin erkek öğretmenlere kıyasla yüksek olduğu; yöneticilerin yaşları arttıkça daha fazla duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve toplam tükenmişlik yaşadıkları; yöneticilerden sınıf öğretmenliği branşından olanlar diğer branşlara göre daha az duygusal tükenmişlik yaşadıkları; yöneticilerden daha önce herhangi bir kurumdan emekli olanlar diğerlerine oranla daha fazla tükenmişlik yaşadıkları; yöneticilerin özel eğitim alanı ile ilgili çıkan mevzuatın takibi ve uygulanmasının kurum içi işlerin yapılmasını güçleştirdiği ve tükenmişlik yaşadıkları tespit edilmiştir.

İrtenk (2011) tarafından otistik çocuklar için özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin tasarımına veri oluşturmak amacıyla yapılmıştır. İstanbul il sınırları içinde otistik çocuklara destek eğitim veren 7 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi ile İngiltere'deki 5 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi değerlendirilmiştir. Araştırmada yöntem olarak gözlem, görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda; yurtdışındaki okul planları incelendiğinde okulların yer seçimlerinden ve genel yerleşmeleri kadar birçok faktörün dikkate alınmış olduğu ülkemiz okullarında ise böyle bir durumun söz konusu olmadığı; ülkemizdeki otistik çocuklara yönelik eğitim veren birçok merkezin teknik olarak, araç – gereç ve mekân olarak yetersiz

oldukları, kurumlarda çalışan personellerin eğitimsiz olduğu, otistiklere özgü tasarımların yapılmasının gerektiği tespit edilmiştir.

Şanlı (2012) tarafından özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden zihin engelli çocuğu olan ailelerin gereksinimlerini ve bu gereksinimlerle ilgili etkenleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Aile Gereksinimleri Belirleme Aracı kullanılmıştır. Araştırma; 2011 - 2012 yılında Samsun İl sınırları içerisinde bulunan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden zihin engelli çocukların aileleri ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; 11 - 15 yaşlarında zihin engelli çocuğu olan ailelerin daha fazla maddi gereksinim duyduklarını belirttikleri, 0 - 5 yaşları arası zihin engelli çocuğu bulunan ailelerin diğer ailelere göre daha fazla bilgi gereksinimi duydukları; zihin engelli çocuğu olan ailelerde çocuk sayısı arttıkça genel destek ve toplumsal hizmet gereksinimlerinin azaldığı; zihin engel düzeyi arttıkça, ailelerin çevreye açıklama, genel destek ve toplumsal hizmet gereksinimlerinin arttığı; kendilerini rahat hisseden anne ve babaların kaygılı ve huzursuz hisseden anne ve babalara göre daha az gereksinim belirttikleri görülmüştür.

2.4. Öğretmen Beklentileri İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Altunoğlu (2005) tarafından daha etkili bir biyoloji öğretimi için öğretmen beklentileri ile ilgili yapılan araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anketle toplanmıştır. Araştırma 14 ilde görevli 369 biyoloji öğretmenle yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin biyoloji dersi öğretim programının hedef ve içerik yönünden tekrar gözden geçirilerek güncelleştirilmesini ve ders saatlerinin yeniden düzenlenmesini istedikleri; öğretmenler ders programının uygulanmasında okulun fiziki şartlarının yetersiz bulduklarını, öğrencilerin biyoloji dersine karşı olumsuz tutum geliştirdiklerini; öğretmenlerin birbirleriyle ve okul yönetimiyle uyumlu çalıştığı, biyoloji alanında ve eğitim - öğretim alanıyla ilgili çeşitli konuların yanında bilgisayar ve yabancı dile ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir.

Girgin (2005) tarafından etkili okul oluşturmada eğitim yöneticilerinin yönetim süreçleri bakımından öğretmen beklentilerini karşılama düzeyinin rolü ile ilgili yapılan araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, Balıkesir ili Ayvalık ilçe merkezi ve beldelerinde bulunan 255 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; ilköğretim okulu müdürlerinin karar alma sürecinde öğretmenlerin fikir ve düşüncelerinden istenilen düzeyde yararlanmadığı, planlama düzeyinde öğretmenlerin beklentilerini nadiren gerçekleştirdikleri; öğretmenlerin kıdemi ve yaşı arttıkça beklentilerinin karşılama düzeyinin arttığı; ilköğretim okulu müdürlerinin öğretmenlere görevleri konusunda kendilerinden neler beklediğini açıkça belirtme, okulun ekipman ve demirbaş ihtiyacının belirlenmesi, düzenlenmesi ve verimli kullanılması için öğretmenlerin görüşlerinin çoğu zaman karşıladığı; öğretmenlerin aralarındaki iletişimin gelişmesine yönelik çalışmalarda, onların ilgi ve ihtiyaçlarını ilgili birimlere iletmede beklentilerin istenilen düzeyde karşılanmadığı tespit edilmiştir.

Kohen (2006) tarafından etkili sınıf yönetimi için uygun sınıf ortamının yaratılmasında öğrenci ve öğretmen beklentileri ile ilgili araştırmada veriler anket ile toplanmıştır. Araştırma üniversitelerin hazırlık sınıflarına devam eden 41 öğrenci ve hazırlık sınıflarında ders veren 40 öğretim görevlisi ile birlikte yürülmüştür. Araştırma sonucunda; öğretmenlik mesleğine yeni başlamış olan öğretmenlerin sınıf yönetiminde başarısız oldukları; öğretmenlerin öğrencilere karşı duyarlı yaklaşımları gerektiği ve işbirliği yapmaları gerektiği; öğretmenlerin öğrencilerle çatışmaktan kaçınmaları ve profesyonelce yaklaşımları gerektiği; öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda kendilerini geliştirmeleri gerektiği tespit edilmiştir.

Önala (2016) tarafından matematik öğretmenlerinin mesleki gelişim programlarına yönelik değerlendirme ve beklentilerinin belirlenmesi ile ilgili betimsel bir çalışmadır. Araştırma Adıyaman ilinde MEB bünyesinde görev yapan 214 matematik öğretmeni ile yürülmüştür. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarını verimsiz buldukları; hizmet içi eğitim programlarının etkili olabilmesi için eğitimcilerin alanda uzman kişilerden seçilmesi gerektiği; hizmet içi

kurslarda görev alan eğitimcilerin hitabet gücünün iyi olması gerektiği; öğretmenler arasında alana yönelik hizmet içi eğitimlere katılanların az olduğu; öğretmenlerin alana dair matematik eğitim ve öğretimi konularında eğitim almak istemedikleri fakat teknoloji destekli matematik eğitimi, kişisel gelişim, eğitim bilimleri, konularında hizmet içi kursları talep ettikleri belirlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırma, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin belirlemeye dönük betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırma, bir konudaki mevcut durumu araştırmak ve belirlemek (Gurbetoğlu, 2015:), ilgilenilen ve araştırılmak istenen problemin mevcut var olan durumunu ortaya koymaya yöneliktir. Bu yöntemlerin en temel özelliği, mevcut hâlihazır durumu kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi çalışmaktır (Sönmez ve Alacapınar: 2011). Araştırma konusu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin belirlemeye dönük olduğu için bu yöntem seçilmiştir.

3.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Anket hazırlama sürecinde alan yazın taranmış, araştırma amaçlarına bağlı olarak soru havuzu oluşturulmuştur. Soruların hazırlanması sürecinde, alanda karşılaşılan sorunlar, çalışan personelin beklentileri, beklentilerin yeri ile ilgili bölümler belirlenmiştir. Oluşturulan soru havuzu ile ilgili özel eğitim alanında çalışan üç uzmanın görüşü alınmıştır. Gelen değerlendirmelere bağlı olarak anket sorularına son şekli verilmiştir (EK-1).

Anket, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerden oluşmaktadır. Kişisel bölümde öğretmenlere ilişkin 9 adet demografik soru bulunmaktadır. Anket toplam 93 soru ve beş alt boyuttan oluşmaktadır.

İkinci bölüm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerini belirlemek; verilen maddelerin öğretmenler için önemlilik düzeyini ölçmek amacıyla beşli derecelmeli "hiç önemli değil", "önemli değil", "fikrim yok", "önemli" ve "çok önemli" Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Likert tipi ölçekler, cevaplayıcı tepkilerine dayalı olarak geliştirilir. Likert'in ölçek geliştirme işlemleri "cevaplayıcı merkezli"dir (Torgerson, 1958). Likert'in

ölçekleme yönteminde, uyarıcılara gösterilen bütün sistematik değişmeler, cevaplayıcılar arasındaki farklılıklara atfedilir. Uyarıcılardan her biri, diğerlerinin tekrarı gibi düşünülür (Likert, 1932).

İkinci bölümde Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin çalıştıkları kurumların kurucularından ve yöneticilerinden (33 adet), eğitim verdikleri öğrencilerin ailelerinden (12 adet), Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden, öğrencilerinin sağlık raporlarını veren hastanelerden (11 adet), Milli Eğitim Bakanlığı'ndan (16 adet), çalıştıkları kurumlardaki öğretmen arkadaşlarından (12 adet) beklentileri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır. Ankette yer alan soruların hangi alt boyuta dâhil olduğunu gösteren Tablo-3 aşağıda sunulmuştur.

Tablo-3: Anket Maddelerinin Dağılımı

Anket Bölümü	Anket Maddelerinin Sayısı
Kurum Kurucu ya da Müdürden Beklentiler	33
Diğer Öğretmenlerden Beklentiler	12
Velilerden Beklentiler	12
Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentiler	16
Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden Beklentiler	11

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcı grubunu 89 erkek, 187 kadın olmak üzere toplam 276 öğretmen oluşturmaktadır.

Tablo-4: Ankete Katılan Öğretmenlerin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'ndeki Hizmet Süresi

Hizmet Süresi	Katılımcı Sayısı	Katılımcı Yüzdesi
1-5 yıl	162	% 58,7
6-10 yıl	79	% 28,6
11-15 yıl	25	% 9,1
16-20 yıl	7	% 2,5
20-25 yıl	1	% 0,4
26 yıl ve üstü	2	% 0,7

Araştırmaya katılanlar öğretmenlerin hizmet süreleri ve katılımcı yüzdeleri, sırasıyla; 1-5 yıl arasında görev yapmış olanlar 162 kişi % 58,7; 6-10 yıl arasında görev yapmış olanlar 79 kişi % 28,6; 11-15 yıl arasında görev yapmış olanlar 25 kişi % 9,1; 16-20 yıl arasında görev yapmış olanlar 7 kişi % 2,5; 20-25 yıl arasında görev yapmış olanlar 1 kişi % 0,4; 26 yıl ve üstünde görev yapmış olanlar 2 % 0,7 kişidir.

Tablo-5: Ankete Katılan Öğretmenlerin Branş Dağılımları

Branşlar	Branş Sayısı	Branş Yüzdesi
Zihin Engelliler Öğretmeni	47	% 17
İşitme Engelliler Öğretmeni	15	% 5,4
Görme Engelliler Öğretmeni	2	% 0,7
Özel Eğitim Öğretmeni	15	% 5,4
Diğer	197	% 71,4

Araştırmaya katılanlar öğretmenlerin sırasıyla branşları ve yüzdeleri; zihin engelliler öğretmeni 47 kişi %17; işitme engelliler öğretmeni 15 %5,4; görme engelliler öğretmeni 2 kişi % 0,7; özel eğitim öğretmeni 15 kişi % 5,4 ve diğer branşlardan 197 kişi % 71,4'dür.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, 2015 - 2016 eğitim - öğretim yılında Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlere "Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerini Belirleme Anketi" uygulanarak toplanmıştır. Anket formunun 119 tanesi birebir, 63 tanesi posta yoluyla, 94 tanesi ise e-posta aracılığı ile katılımcılara ulaştırılmıştır.

3.4. Verilerin analizi

Öğretmenlerin Beklenti düzeylerini ölçmek amacıyla kullanılan Ankette likert tipi beşli dereceleme tekniği kullanılmıştır. Dereceleme maddeleri "Hiç Önemli Değil", "Önemli Değil", "Fikrim Yok", "Önemli", "Çok Önemli" seçeneklerinden oluşmaktadır. Bu seçenekler üzerinde analiz yapabilmek için; 1 ve 5 arasında değişen sayısal değerler verilmiştir. Aritmetik ortalamanın değerlendirme aralığı için; $(5-1=4)$ olarak hesaplanan aralık katsayısına göre $(4/5=0,80)$ seçenek aralıkları

düzenlenmiştir. Buna göre düzenlenen değerlendirme aralıkları Tablo-6’te verilmiştir.

Tablo-6: Anketin Aralık Katsayısına Bağlı Olarak Gruplandırma

Puan Aralıkları	Beklenti Düzeyi
1-1,80	Hiç Önemli Değil
1,81-2,60	Önemli Değil
2,61-3,40	Fikrim Yok
3,41-4,20	Önemli
4,21-5,00	Çok Önemli

Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Paket programı kullanılmıştır. Buna bağlı olarak kişisel bilgiler bölümünde yer alan soruların yüzde ve frekans değerleri, anketin ikinci bölümünde yer alan çoktan seçmeli soruların yüzde, frekans, ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Öğretmen beklentilerinde fark olup olmadığı ise Ki-kare testi kullanılarak belirlenmiştir. Değerlendirmede kullanılan likert tipi anket için görüşlere ait aralıklar: 1-1,80 Hiç Önemli Değil; 1,81-2,60 Önemli Değil; 2,61-3,40 Fikrim Yok; 3,41-4,20 Önemli; 4.20-5.00 Çok Önemli şeklindedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya katılan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerden anket yolu ile elde edilen veriler, alt problemlerin çözümlenmesi için gerekli istatistiksel işlemler ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerinin Alt Boyut Puanlarının Ortalamaları Tablo-7'de verilmiştir.

Tablo-7: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerinin Alt Boyut Puanlarının Ortalamaları

Alt Boyut	N	Min.	Max.	\bar{X}	SS	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kurum Kurucu ya da Müdürden Beklentiler	261	1	5	4,41	0,73	3,69	2,19	5,87	25,83	62,41
Diğer Öğretmenlerden Beklentiler	261	1,25	5	4,23	0,71	3,64	4,89	7,41	32,73	51,34
Velilerden Beklentiler	261	1	5	4,49	0,64	1,72	3,19	5,11	28,38	61,59
Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentiler	261	1	5	4,43	0,62	3,02	1,99	7,04	24,59	63,36
Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentiler	261	1	5	4,52	0,60	1,92	2,37	5,99	21,21	68,51

Tablo-7'e göre, araştırmaya katılan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin tüm alt boyutlarda beklentilerinin çok yüksek düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Alt boyutlarının ortalamaları incelendiğinde Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentiler alt boyutunun ortalamasının en yüksek, Diğer Öğretmenlerden Beklentiler alt boyutunun ortalamasının en düşük olduğu görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine bakıldığında bu alanda sorulan 33 soruya öğretmenlerin %3,69'u hiç önemli değil yanıtını verirken, % 2,19'u önemli değil, %5,87'si fikrim yok, %25,83'si önemli ve % 62,41'i çok önemli yanıtını vermişlerdir. Diğer öğretmenlerden beklentilerine bakıldığında bu alanda sorulan 12 soruya öğretmenlerin %3,64'ü hiç önemli değil yanıtını verirken, % 4,89'u önemli değil, %7,41'i fikrim yok, %32,73'ü önemli ve % 51,34'i çok önemli yanıtını vermişlerdir. Velilerden beklentilerine bakıldığında bu alanda sorulan 12 soruya öğretmenlerin %1,72'si hiç önemli değil yanıtını verirken, % 3,19'u önemli değil, %5,11'i fikrim yok, %28,38'i önemli ve % 61,59'u çok önemli yanıtını vermişlerdir. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentiler beklentilerine bakıldığında bu alanda sorulan 16 soruya öğretmenlerin %3,02'si hiç önemli değil yanıtını verirken, % 1,99'u önemli değil, %7,04'ü fikrim yok, %24,59'u önemli ve % 63,36'sı çok önemli yanıtını vermişlerdir. Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerine bakıldığında bu alanda sorulan 11 soruya öğretmenlerin %1,92'si hiç önemli değil yanıtını verirken, %2,37'si önemli değil, %5,99'u fikrim yok, %21,21'i önemli ve % 68,51'i çok önemli yanıtını vermişlerdir.

4. 2. Alt Boyut Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentiler

4.2.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları ne düzeydedir?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları Tablo-8'de verilmiştir.

Tablo-8: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular

Maddeler	N	\bar{X}	SS	Beklenti Düzeyi
1. Öğretmenlerin özel yaşamlarına saygılı olma	261	1,322	,4681	Hiç Önemli Değil
2. Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili yaptıkları işlere saygılı olma	261	4,575	,7641	Çok Önemli
3. Öğretmenlerden beklediği görev ve sorumlulukları açık bir şekilde ifade etme	261	4,655	,7415	Çok Önemli
4. Çalışma şartlarını kolaylaştırma	261	4,575	,7385	Çok Önemli
5. Söz ve davranışları ile öğretmenlere çalışma arkadaşı olduğunu hissettirme	261	4,590	,8619	Çok Önemli
6. Öğretmenlerin karşılaştığı sorunlara birlikte çözüm arama	261	4,536	,8702	Çok Önemli
7. Öğretmenlere karşı eşit davranışlarda bulunma	261	4,571	,8457	Çok Önemli
8. Kurumda yapılan değişiklikler konusunda bilgilendirme	261	4,655	,8343	Çok Önemli
9. Kurumda yapılması düşünülen iş ve işlemlerle ilgili birlikte karar alma	261	4,533	,8109	Çok Önemli
10. Öğretmenlerin çalışmaları hakkında yapıcı eleştiride bulunma	261	4,368	,8959	Çok Önemli
11. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri konusunda yönlendirici olma	261	4,414	,9268	Çok Önemli
12. Öğretmenleri yeni uygulamalar ve değişiklikler konusunda destekleme	261	4,406	,9546	Çok Önemli
13. Öğretmenlere teşekkür etme, onaylama, övgüde bulunma gibi olumlu bildirimlerde bulunma	261	4,517	,8394	Çok Önemli
14. Öğretmenlere yönelik il içi veya il dışı hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenleme	261	4,479	,9710	Çok Önemli
15. Öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu materyalleri/kaynakları zamanında ve tam olarak temin etme	261	4,322	1,0019	Çok Önemli
16. İzin zamanı konusunda talepleri dikkate alma	261	4,621	,8802	Çok Önemli
17. Öğretmenler arasında işbirliği sağlamaya dönük uygulamalara (ekip çalışması gibi) yer verme	261	4,502	,8928	Çok Önemli
18. Okul dışı piknik, tatil vb. düzenleme	261	4,467	,8836	Çok Önemli
19. Öğretmenlerin bilimsel etkinliklere katılımını (sempozyum, kongre vb.) destekleme	261	3,866	1,1641	Önemli
20. Belirli periyotlarda öğretmenlerle birlikte değerlendirme-paylaşım toplantıları yapma	261	4,372	,9506	Çok Önemli
21. Kurumun çalışma alanı ile ilgili farklı kurumların katılımını sağlamaya dönük öğretmenlerin rehberliğinde çalıştay vb. çalışmalar düzenleme	261	4,295	,9850	Çok Önemli
22. Çalışanlar arasında eşit ücret politikasının uygulanması	261	3,985	1,0953	Önemli
23. Çalışanların performansına göre ücret politikasının uygulanması	261	3,889	1,3211	Önemli
24. Öğrenci kuruma ilk geldiğinde değerlendirme ekibi tarafından değerlendirilmesi	261	4,080	1,2142	Önemli
25. Çalışanların hak edilmiş ücretlerinin zamanında ödenmiş olması	261	4,429	,9155	Çok Önemli
26. Kurumda çalışanların görev tanımlarının sınırlarının koyulması ve uyulması	261	4,709	,7643	Çok Önemli
27. Kurumun aile katılımını desteklemesi ve aileyi güdülemesi	261	4,475	,8618	Çok Önemli
28. Kurumda süpervizör, mentor, formatör, danışmanla birlikte çalışma	261	4,487	,8576	Çok Önemli
29. Öğretmenlerden gelen görüşleri dikkate alma	261	3,950	1,1935	Önemli
30. Veli-öğretmen ilişkilerinde öğretmenin haklı olduğu durumlarda uygun tavır takınma	261	4,490	,9182	Çok Önemli
31. Öğretmenlerin kanuni hakları hakkında bilgilendirme	261	4,544	,9130	Çok Önemli
32. Öğretmenler arasına takım ruhu oluşturma	261	4,467	,9667	Çok Önemli
33. Kuruma yeni başlayan öğretmenlere yönelik uyum etkinlikleri düzenleme	261	4,406	,9824	Çok Önemli

Yapılan analiz sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları incelendiğinde 33 maddenin beklenti düzeyleri şu şekildedir: 1 madde Hiç önemli değil; 5 madde önemli ve 27 madde çok önemli seviyesinde değer almıştır. Bunun yanında en düşük beklenti düzeyi 1. Madde, en yüksek beklenti düzeyini 26. Madde almıştır.

4.2.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-9'da verilmiştir.

Tablo-9: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kadın	177	148,10	21,92	78,743	59	,044	2,3%	1,1%	1,1%	15,3%	80,2%
Erkek	84	140,18	27,62				4,8%	1,2%	4,8%	26,2%	63,1%

Tablo-9'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyeti ile kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur

($\chi^2=78,743$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre kadın öğretmenlerin puan ortalamaları, erkek öğretmenlerin puan ortalamasından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet açısından analiz edildiğinde ankete katılan 177 kadın öğretmenin %2,3'ü hiç önemli değil, % 1,1'i önemli değil, %1,1'i fikrim yok, %15,3'ü önemli ve % 80,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 84 erkek öğretmenin %4,8'i hiç önemli değil, % 1,2'si önemli değil , %4,8'i fikrim yok, % 26,2'si önemli ve %63,1'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.2.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-10'da verilmiştir.

Tablo-10: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin mezun oldukları fakülte Değişkenine Göre Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Fakülte	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Eğitim Fakültesi	179	145,03	24,54	186,367	177	,300	2,8%	1,7%	2,2%	20,7%	72,6%
Açık öğretim Fakültesi	59	148,42	22,97				3,4%	0,0%	0,0%	15,3%	81,4%
Sağlık Bilimleri Fakültesi	16	137,81	27,50				6,3%	0,0%	12,5%	12,5%	68,8%
Diğer Fakülteler	7	152,28	8,49				0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%

Tablo-10'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülteleri ile kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=186,367$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları fakülteleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan Eğitim fakültesinden mezun 179 öğretmenin %2,8'i hiç önemli değil, % 1,7'i önemli değil, %2,2'si fikrim yok, %20,7'si önemli ve % 72,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Açık öğretim fakültesinden mezun 59 öğretmenin %3,4'ü hiç önemli değil, %0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 15,3'ü önemli ve % 81,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Sağlık Bilimleri Fakültesinden mezun 16 öğretmenin %6,3'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 12,5 fikrim yok, % 12,5'i önemli ve % 68,8'i

çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Diğer Fakültelerden mezun 7 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 14,3'ü önemli ve %85,7'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.2.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-11'de verilmiştir.

Tablo-11: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin mezun oldukları bölüm Değişkenine Göre Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Bölüm	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Okul Öncesi Öğretmenliği	85	149,90	20,26	442,101	413	,156	2,4%	0,0%	0,0%	15,3%	82,4%
Sınıf Öğretmenliği	67	139,37	27,91				4,5%	3,0%	1,5%	28,4%	62,7%
Zihin Engelliler Öğretmenliği	46	146,97	22,82				2,2%	0,0%	6,5%	13,0%	78,3%
İşitme Engelliler Öğretmenliği	14	146,42	23,57				0,0%	7,1%	0,0%	7,1%	85,7%
Özel Eğitim Öğretmenliği	14	149,28	34,79				7,1%	0,0%	0,0%	14,3%	78,6%
Çocuk Gelişimi	10	127,00	30,12				10,0%	0,0%	20,0%	20,0%	50,0%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	10	149,40	10,13				0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%
Diğer Bölümler	15	149,60	11,23				0,0%	0,0%	0,0%	26,7%	73,3%

Tablo-11’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları bölüm ile kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=442,101$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri’nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları bölüm açısından analiz edildiğinde ankete katılan **Okul Öncesi Öğretmenliği** Bölümünden mezun 85 öğretmenin %2,4’ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil, %0 fikrim yok, % 16,3’ü önemli ve % 82,4’ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Sınıf Öğretmenliği** bölümünden mezun 67 öğretmenin %4,5’i hiç önemli değil, % 3’ü önemli değil , % 1,5’i fikrim yok, % 28,4’ü önemli ve % 62,7’si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Zihin Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 46 öğretmenin %2,2’si hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 6,5’i fikrim yok, % 13’ü önemli ve % 78,3’ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 7,1 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 7,1’i önemli ve % 85,7’i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 7,1’i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 14,3’ü önemli ve % 78,6’sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Çocuk Gelişimi bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 10’u hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 20 fikrim yok, % 20,0’si önemli ve % 50’si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 20,0’si önemli ve % 80’i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Diğer Bölümlerden** mezun 15 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 26,7’si önemli ve % 73,3’ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.2.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-12'de verilmiştir.

Tablo-12: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet Süresi	N	- X	SS	χ^2	Sd	P	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
1-5 yıl	152	144,59	26,62	243,277	177	,001	3,9%	1,3%	3,3%	18,4%	73,0%
6-10 yıl	77	150,15	12,51				0,0%	0,0%	0,0%	22,1%	77,9%
11-15 yıl	23	144,47	26,68				4,3%	4,3%	0,0%	8,7%	82,6%
16 yıl ve üzeri	9	125,11	37,60				11,1%	0,0%	11,1%	22,2%	55,6%

Tablo-12'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri ile kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=243,277$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin puan ortalamalarının anlamlı bir şekilde en yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar

özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan 1-5 yıl hizmet süresi olan 152 öğretmenin %3,9'u hiç önemli değil, % 1,3'ü önemli değil, %3,3'ü fikrim yok, %18,4'i önemli ve % 73'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 6-10 yıl hizmet süresi olan 77 öğretmenin %0'ı hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 0 fikrim yok, % 22,1'i önemli ve %77,9'ı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 11-15 yıl hizmet süresi olan 23 öğretmenin %4,3'ü hiç önemli değil, % 4,3'ü önemli değil , % 0 fikrim yok, %8,7'si önemli ve % 82,6'sı çok önemli yanıtı verirken, 16 yıl ve üzeri hizmet süresi olan 9 öğretmenin % 11,1 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 11,1 fikrim yok, % 22,2'si önemli ve % 55,6'sı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.2.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-13'de verilmiştir.

Tablo-13: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Kurum Kurucu Ya Da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Ders Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	219	147,02	22,56	100,304	59	,001	2,7%	,9%	2,3%	16,4%	77,6%
Hayır	42	137,88	30,27				4,8%	2,4%	2,4%	31,0%	59,5%

Tablo-13'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu ile kurum kurucu ya da müdüründen

beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=100,304$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre lisans eğitimde özel eğitim ile ilgili ders alan öğretmenlerin puan ortalamalarının ders almayan öğretmenlerin puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan 219 öğretmenin %2,7'si hiç önemli değil, % 9'u önemli değil, % 2,3'ü fikrim yok, % 16,4'ü önemli ve % 77,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders almayan 42 öğretmenin % 4,8'i hiç önemli değil, % 2,4'ü önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, % 31'i önemli ve % 59,5'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.2.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-14'de verilmiştir.

Tablo-14: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Kurum Kurucu ya da Müdüründen Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	204	146,79	23,24	66,837	59	,226	2,9%	1,0%	2,5%	16,7%	77,0%
Hayır	57	141,08	26,87				3,5%	1,8%	1,8%	26,3%	66,7%

Tablo-14'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu ile kurum kurucu ya da müdüründen beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=66,837$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin kurum kurucu ya da müdüründen beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan hizmet içi eğitim alan 204 öğretmenin % 2,9'u hiç önemli değil, % 1'i önemli değil, % 2,5'i fikrim yok, % 16,7'si önemli ve % 77'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan hizmet içi eğitim almayan 57 öğretmenin % 3,5'i hiç önemli değil, % 1,8'i önemli değil, % 1,8'i fikrim yok, % 26,3'ü önemli ve % 66,7'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3. Alt Boyut Diğer Öğretmenlerden Beklentiler

4.3.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları ne düzeydedir?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları Tablo-15'de verilmiştir.

Tablo-15: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular

Maddeler	N	\bar{X}	SS	Beklenti Düzeyi
1. Öğretmenlerin dostça iletişim içinde olması	261	4,410	,8160	Çok Önemli
2. Öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini paylaşması	261	4,464	,8012	Çok Önemli
3. Öğretmenlerin karşılaştıkları problem durumu veya kullandıkları çözümü birlikte çözüm üretme işbirliğiyle çözüm üretme	261	4,502	,6941	Çok Önemli
4. Hataları nedeni ve çözümü ile birlikte ifade etme	261	4,471	,7821	Çok Önemli
5. Özel gün ve tarihlerde ortak etkinliklerde bulunma	261	4,038	1,0842	Önemli
6. Arkadaşlarına karşı övgü, teşekkür etme gibi ifadeler kullanma	261	4,287	,9637	Çok Önemli
7. Hata yaptığında özür dileme	261	4,467	,8297	Çok Önemli
8. Sahip olduğu, bilgi, materyal ve kaynakları paylaşma	261	4,433	,8860	Çok Önemli
9. Arkadaşları ile birlikte akademik çalışmalarda bulunma	261	4,333	,8944	Çok Önemli
10. Çocuk gelişimi ve eğitimi ile ilgili eğitsel platformlarda birlikte görev almaları	261	4,337	,8994	Çok Önemli
11. Yaş aralığı yakın öğretmenler ile çalışabilmiş olmak	261	3,659	1,3107	Önemli
12. Yaşam biçimi benzer öğretmenler ile çalışabilmiş olmak	261	3,387	1,4141	Fikrim Yok

Yapılan analiz sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Diğer Öğretmenlerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları incelendiğinde 12 maddenin beklenti düzeyleri şu şekildedir: 1 madde Fikrim Yok; 2 madde Önemli ve 9 madde Çok Önemli seviyesinde değer almıştır. Bunun yanında en düşük beklenti düzeyi 12. Madde, en yüksek beklenti düzeyini 3. Madde almıştır.

4.3.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-16'da verilmiştir.

Tablo-16: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kadın	177	51,18	8,40	47,243	34	,065	1,1%	2,3%	4,0%	32,2%	60,5%
Erkek	84	140,18	9,04				2,4%	2,4%	2,4%	48,8%	44,0%

Tablo-16'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyeti ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=47,243$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet açısından analiz edildiğinde ankete katılan 177 kadın öğretmenin % 1,1'i hiç önemli değil, % 2,3'ü önemli değil, % 4'ü fikrim yok, % 32,2'si önemli ve % 60,5'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 84 erkek öğretmenin % 2,4'ü hiç önemli değil, % 2,4'ü önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, % 48,8'i önemli ve % 44'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-17'de verilmiştir.

Tablo-17: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre diğer öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Fakülte	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Eğitim Fakültesi	179	50,81	8,64	115,940	102	0,163	1,1%	2,8%	3,9%	36,9%	55,3%
Açık öğretim Fakültesi	59	50,98	8,04				1,7%	1,7%	0,0%	42,4%	54,2%
Sağlık Bilimleri Fakültesi	16	48,75	11,38				6,3%	0,0%	12,5%	31,3%	50,0%
Diğer Fakülteler	7	53,14	5,90				6,3%	0,0%	12,5%	31,3%	50,0%

Tablo-17'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülteleri ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=115,940$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları fakülteleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan Eğitim fakültesinden mezun 179 öğretmenin % 1,1'i hiç önemli değil, % 2,8'i önemli değil, % 3,9'u fikrim yok, % 36,9'u önemli ve % 55,3'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Açıköğretim fakültesinden mezun 59 öğretmenin % 1,7'si hiç önemli değil, % 1,7'si önemli değil, % 0 fikrim yok, % 42,4'ü önemli ve % 54,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Sağlık Bilimleri Fakültesinden mezun 16 öğretmenin %6,3'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 12,5 fikrim yok, % 31,3'ü önemli ve %50,0'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Diğer Fakültelerden mezun 7 öğretmenin % 6,3'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 12,5'i fikrim yok, %31,3'ü önemli ve % 50'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-18'de verilmiştir.

Tablo-18: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre diğer öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Bölüm	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Okul Öncesi Öğretmenliği	85	51,74	8,54	311,548	238	,001	1,2%	2,4%	2,4%	34,1%	60,0%
Sınıf Öğretmenliği	67	50,35	7,80				1,5%	1,5%	1,5%	44,8%	50,7%
Zihin Engelliler Öğretmenliği	46	51,28	7,83				0,0%	2,2%	2,2%	43,5%	52,2%
İşitme Engelliler Öğretmenliği	14	48,42	8,92				0,0%	7,1%	7,1%	35,7%	50,0%
Özel Eğitim Öğretmenliği	14	49,85	13,54				7,1%	7,1%	7,1%	14,3%	64,3%
Çocuk Gelişimi Öğretmenliği	10	44,00	11,69				10,0%	0,0%	20,0%	40,0%	30,0%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	10	51,70	8,26				0,0%	0,0%	10,0%	30,0%	60,0%
Diğer Bölümler	15	52,33	5,77				0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%

Tablo-18'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları bölüm ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=311,548$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre Diğer Bölümlerden mezun olanların puan ortalamalarının anlamlı bir şekilde en yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları bölüm açısından analiz edildiğinde ankete katılan Okul **Öncesi Öğretmenliği** Bölümünden mezun 85 öğretmenin % 1,2'si hiç önemli değil, % 2,4'ü önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, % 34,1'i önemli ve % 60'ı çok önemli yanıt verirken, ankete katılan **Sınıf Öğretmenliği** bölümünden mezun 67 öğretmenin

%1,5'i hiç önemli değil, % 1,5'i önemli değil , % 1,5'i, fikrim yok, % 44,8'i önemli ve % 50,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Zihin Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 46 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 2,2'si önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, % 43,5'i önemli ve % 52,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 7,1 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 35,7'si önemli ve % 50'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 7,1'i hiç önemli değil, % 7,1'i önemli değil, % 7,1'i fikrim yok, % 14,3'ü önemli ve % 64,3'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Çocuk Gelişimi bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 10'u hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 20 fikrim yok, % 40'ı önemli ve % 30'u çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 10 fikrim yok, %30'u önemli ve % 60'ı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Diğer Bölümlerden** mezun 15 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve % 66,7'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-19'da verilmiştir.

Tablo-19: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre diğer öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet Süresi	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
1-5 yıl	152	51,38	8,69	160,653	102	,000	1,3%	2,0%	5,3%	32,9%	58,6%
6-10 yıl	77	51,10	6,22				0,0%	0,0%	0,0%	46,8%	53,2%
11-15 yıl	23	48,82	11,35				4,3%	8,7%	0,0%	39,1%	47,8%
16 yıl ve üzeri	9	43,11	13,38				11,1%	11,1%	11,1%	33,3%	33,3%

Tablo-19'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=160,653$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre hizmet süresi 1-5 yıl olan öğretmenlerin puan ortalamalarının anlamlı bir şekilde en yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan 1-5 yıl hizmet süresi olan 152 öğretmenin %1,3'ü hiç önemli değil, %2'si önemli değil, %5,3'ü fikrim yok, %32,9'u önemli ve % 58,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 6-10 yıl hizmet süresi olan 77 öğretmenin %0'ı hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 0 fikrim yok, % 46,8'i önemli ve % 53,2'si çok

önemli yanıtı verirken, ankete katılan 11-15 yıl hizmet süresi olan 23 öğretmenin %4,3'ü hiç önemli değil, % 8,7'si önemli değil, % 0 fikrim yok, % 39,1'i önemli ve % 47,8'i çok önemli yanıtı verirken, 16 yıl ve üzeri hizmet süresi olan 9 öğretmenin % 11,1 hiç önemli değil, % 11,1'i önemli değil, % 11,1 fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve % 33,3'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-20'de verilmiştir.

Tablo-20: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Ders Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	219	51,07	8,32	28,346	34	,741	1,4%	1,8%	3,7%	37,0%	56,2%
Hayır	42	49,28	10,00				2,4%	4,8%	2,4%	40,5%	50,0%

Tablo-20'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=28,346$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan 219 öğretmenin % 1,4'ü hiç önemli değil, % 1,8'i önemli değil, %3,7'si fikrim yok, % 37'si önemli ve % 56,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders almayan 42 öğretmenin % 2,4'ü hiç önemli değil, % 4,8'i önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, % 40,5'i önemli ve % 50'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.3.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin ile diğer öğretmenlerden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin ile diğer öğretmenlerden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-21'de verilmiştir.

Tablo-21: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre İle Diğer Öğretmenlerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	204	51,36	8,22	53,265	34	,019	1,5%	1,5%	3,4%	34,8%	58,8%
Hayır	57	48,73	9,68				1,8%	5,3%	3,5%	47,4%	42,1%

Tablo-21'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu ile diğer öğretmenlerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir

ilişki bulunmuştur ($\chi^2=53,265$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre özel eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin puan ortalamalarının hizmet içi eğitim almayan öğretmenlerin puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Diğer Öğretmenlerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan hizmet içi eğitim alan 204 öğretmenin %1,5'i hiç önemli değil, % 1,5'i önemli değil, %3,4'ü fikrim yok, % 34,6'sı önemli ve % 58,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan hizmet içi eğitim almayan 57 öğretmenin %1,8'i hiç önemli değil, % 5,3'ü önemli değil, % 3,5'i fikrim yok, % 47,4'ü önemli ve % 42,1'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.4. Alt Boyut Velilerden Beklentiler

4.4.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Velilerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları ne düzeydedir?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Velilerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları Tablo-22'de verilmiştir.

Tablo-22: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Velilerden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular

Maddeler	N	\bar{X}	SS	Beklenti Düzeyi
1. Çocuğundan beklentilerini açıkça ifade etme	261	4,510	,7677	Çok Önemli
2. Çocuğu ile ilgili öğretmenden beklentilerini açıkça ifade etme	261	4,521	,7262	Çok Önemli
3. Çocuğu ile ilgili kurumdan beklentilerini açıkça ifade etme	261	4,521	,7574	Çok Önemli
4. Çocuğu ile ilgili bilgileri eksiksiz ve tam verme	261	4,651	,7266	Çok Önemli
5. Çocuğunun eğitimi ile ilgili kendisinden beklenen davranışları yerine getirme, getirmeye çalışma	261	4,648	,7431	Çok Önemli
6. Çocuğunda gözlemlediği olumsuz değişimler konusunda öğretmenleri bilgilendirme	261	4,598	,7037	Çok Önemli
7. Çocuğunda gözlemlediği olumlu değişimler konusunda öğretmenleri bilgilendirme	261	4,625	,6361	Çok Önemli
8. Çocuğunda gözlemlediği olumlu değişimlerle ilgili öğretmene teşekkür etme	261	4,483	,8255	Çok Önemli
9. Çocuğun eğitimi için aile bireylerinin tümünün toplantıya katılması	261	4,226	1,0222	Çok Önemli
10. Aile olarak çocuğun eğitimdeki rolünü bilmeleri	261	4,579	,7885	Çok Önemli
11. Sosyo ekonomik statüsünü standartlara taşıyabilmiş olmaları	261	3,816	1,2266	Önemli
12. Kurum içinde ve kurum dışındaki etkinliklere katılmaları	261	4,215	,9030	Çok Önemli

Yapılan analiz sonucunda özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin Velilerden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları incelendiğinde 12 maddenin beklenti düzeyleri şu şekildedir: 1 madde Önemli ve 11 madde Çok Önemli seviyesinde değer almıştır. Bunun yanında en düşük beklenti düzeyi 11. Madde, en yüksek beklenti düzeyini 4. Madde almıştır.

4.4 2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-23'de verilmiştir.

Tablo-23: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kadın	177	54,14	6,81	29,931	31	,521	,6%	1,7%	1,7%	21,5%	74,6%
Erkek	84	51,81	9,23				2,4%	2,4%	3,6%	32,1%	59,5%

Tablo-23'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyeti ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=29,931$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet açısından analiz edildiğinde ankete katılan 177 kadın öğretmenin % 0,6'sı hiç önemli değil, % 1,7'si önemli değil, %1,7'si fikrim yok, %21,5'i önemli ve % 74,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 84 erkek öğretmenin % 2,4'ü hiç önemli değil, % 2,4'ü önemli değil, %3,6'sı fikrim yok, % 32,1'i önemli ve % 59,5'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür

4.4.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-24'de verilmiştir.

Tablo-24: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Fakülte	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Eğitim Fakültesi	179	53,30	7,94	90,629	93	,550	1,1%	2,2%	2,2%	25,7%	68,7%
Açıköğretim Fakültesi	59	53,59	6,21				0,0%	1,7%	1,7%	27,1%	69,5%
Sağlık Bilimleri Fakültesi	16	52,12	10,97				6,3%	0,0%	6,3%	12,5%	75,0%
Diğer Fakülteler	7	56,85	5,27				0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%

Tablo-24'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülteleri ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=90,629$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları fakülteleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan Eğitim fakültesinden mezun 179 öğretmenin % 1,1'i hiç önemli değil, % 2,2'si önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, %25,7'si önemli ve % 68,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Açıköğretim fakültesinden mezun 59 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 1,7'si önemli değil, %1,7'si fikrim yok, % 27,1'i önemli ve % 69,5'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Sağlık Bilimleri Fakültesinden mezun 16 öğretmenin %

6,3'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 6,3'ü fikrim yok, % 12,5'i önemli ve % 75'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Diğer Fakültelerden mezun 7 öğretmen % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 14,3'ü önemli ve % 85,7'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.4.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-25'de verilmiştir.

Tablo-25: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Bölüm	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Okul Öncesi Öğretmenliği	85	54,43	5,82	264,839	217	0,015	0,0%	1,2%	1,2%	23,5%	74,1%
Sınıf Öğretmenliği	67	52,85	7,08				0,0%	3,0%	3,0%	29,9%	64,2%
Zihin Engelliler Öğretmenliği	46	52,93	8,28				0,0%	4,3%	2,2%	26,1%	67,4%
İşitme Engelliler Öğretmenliği	14	54,78	5,61				0,0%	0,0%	0,0%	21,4%	78,6%
Özel Eğitim Öğretmenliği	14	52,57	13,27				7,1%	0,0%	7,1%	14,3%	71,4%
Çocuk Gelişimi Öğretmenliği	10	45,30	15,27				20,0%	0,0%	10,0%	20,0%	50,0%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	10	55,70	3,71				0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%
Diğer Bölümler	15	54,60	5,97				0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%

Tablo-25'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları bölüm ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=264,839$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünden mezun öğretmenlerin puan ortalamasının anlamlı bir şekilde en yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları bölüm açısından analiz edildiğinde ankete katılan Okul **Öncesi Öğretmenliği** Bölümünden mezun 85 öğretmenin % 0'ı hiç önemli değil, % 1,2'si önemli değil, % 1,2'si fikrim yok, % 23,6'sı önemli ve % 74,1'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Sınıf Öğretmenliği** bölümünden mezun 67 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 3'ü önemli değil, % 3 fikrim yok, % 29,9'u önemli ve % 64,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Zihin Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 46 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 4,3'ü önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, %26,1'i önemli ve % 67,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 21,4'ü önemli ve % 78,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 7,1'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, %7,1'i fikrim yok, % 14,3'ü önemli ve % 71,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Çocuk Gelişimi bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 20'u hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 10 fikrim yok, % 20,0'si önemli ve % 50'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 10'u önemli ve % 90 çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Diğer Bölümlerden** mezun 15 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve % 66,7'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.4.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-26'da verilmiştir.

Tablo-26: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet Süresi	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
1-5 yıl	152	53,47	7,80	104,008	92	,204	0,7%	3,3%	2,0%	21,7%	72,4%
6-10 yıl	77	53,88	5,65				0,0%	0,0%	2,6%	31,2%	66,2%
11-15 yıl	23	53,26	9,71				4,3%	0,0%	4,3%	21,7%	69,6%
16 yıl ve üzeri	9	48,11	14,11				11,1%	0,0%	0,0%	33,3%	55,6%

Tablo-26'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=104,008$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan 1-5 yıl hizmet süresi olan 152 öğretmenin % 0,7'si hiç önemli değil, % 3,3'ü önemli değil, % 2'si fikrim yok, % 27,7'si önemli ve % 72,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 6-10 yıl hizmet süresi olan 77 öğretmenin % 0'ı hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 2,6'sı fikrim yok, % 31,2'si önemli ve % 66,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 11-15 yıl hizmet süresi olan 23 öğretmenin %4,3'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 4,3'ü fikrim yok, % 21,7'si önemli ve % 69,6'sı çok önemli yanıtı verirken, 16 yıl ve üzeri hizmet süresi olan 9 öğretmenin

% 11,1 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve %55,6'sı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.4.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-27'de verilmiştir.

Tablo-27: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Ders Alma Durumu	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	219	53,62	7,54	30,555	31	,489	,9%	2,3%	2,3%	22,8%	71,7%
Hayır	42	52,16	8,64				2,4%	0,0%	2,4%	35,7%	59,5%

Tablo-27'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=30,555$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan 219 öğretmenin % 0,9'u hiç önemli değil, % 2,3'ü önemli değil, % 2,3'ü fikrim yok, % 22,8'i önemli ve % 71,7'i

çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders almayan 42 öğretmenin % 2,4'ü hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, %35,7'si önemli ve % 59,5'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.4.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin velilerden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-28'de verilmiştir.

Tablo-28: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Velilerden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	204	53,75	7,57	38,172	31	,176	1,0%	2,5%	2,0%	22,1%	72,5%
Hayır	57	52,10	8,21				1,8%	0,0%	3,5%	35,1%	59,6%

Tablo-28'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu ile velilerden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=38,172$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Velilerden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan hizmet içi eğitim alan 204 öğretmenin %1'i hiç önemli değil, % 2,5'i önemli değil, %

2'si fikrim yok, % 22,1'i önemli ve % 72,5'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan hizmet içi eğitim almayan 57 öğretmenin %1,8'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 3,5'i fikrim yok, % 35,1'i önemli ve % 59,6'sı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5. Alt Boyut Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentiler

4.5.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları ne düzeydedir?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları Tablo-29'da verilmiştir.

Tablo-29: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular

Maddeler	N	\bar{X}	SS	Beklenti Düzeyi
1. Yasal değişimler konusunda bilgilendirme yapma	261	4,602	,7457	Çok Önemli
2. Destek eğitim Programlarının güncellenmesini sağlama	261	4,586	,7925	Çok Önemli
3. Program ya da mevzuat çalışmalarında öğretmenlerin katılımını sağlama	261	4,563	,7751	Çok Önemli
4. Öğretmenlerin rehabilitasyon merkezlerinde çalışma süreleri (günlük çalışma saati, ders saati) ile ilgili düzenlemede bulunması	261	4,693	,6947	Çok Önemli
5. Kurumlar arası işbirliği ile ilgili düzenlemelere yer verme	261	4,460	,8153	Çok Önemli
6. Öğrenci gelişimlerini izleme ile ilgili formları güncelleme	261	4,441	,7998	Çok Önemli
7. Okula devam eden öğrenciler ile ilgili öğretmenler arası bilgi ve paylaşımını sağlama	261	4,502	,7474	Çok Önemli
8. Okula devam eden öğrencilerle ilgili öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu alanlarla ilgili modülleri belirlenmesi	261	4,552	,7405	Çok Önemli
9. Öğrenci için verilen haftalık eğitim saatinin artırılması	261	4,134	1,1065	Önemli
10. Öğrenci performansları ile ilgili özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerden özet rapor isteme	261	4,023	1,1500	Önemli
11. Öğrenci performanslarıyla ilgili aile görüşünün belirten rapor isteme	261	4,042	1,0999	Önemli
12. Kurumlarda çalışan öğretmenlerin ücretlerinin devlet güvencesinde olması	261	4,736	,6982	Çok Önemli
13. hizmet içi eğitim seminerlerinin MEB kontrolünde olması ve verilmesi	261	4,613	,7014	Çok Önemli
14. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde emekli öğretmenlerin öğretmen olarak istihdamının önüne geçilmesi	261	4,054	1,2968	Önemli
15. Rehabilitasyon merkezlerinde derse girebilme yetkisi olan en az lisans mezunlarından müdürlük yapabilmesi	261	4,280	1,1173	Çok Önemli
16. Rehabilitasyon merkezlerinde çalışma yetkisi olan öğretmenlerin aldıkları ücretleri devlette çalışan meslektaşlarıyla eşit seviyeye getirmesi	261	4,648	,8264	Çok Önemli

Yapılan analiz sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentilerinin maddeler bazında

ortalamaları incelendiğinde 16 maddenin beklenti düzeyleri şu şekildedir: 4 madde Önemli ve 8 madde Çok Önemli seviyesinde değer almıştır. Bunun yanında en düşük beklenti düzeyi 10. Madde, en yüksek beklenti düzeyini 12. Madde almıştır.

4.5.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-30'da verilmiştir.

Tablo-30: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kadın	177	71,73	9,49	43,354	31	,069	1,1%	,6%	1,1%	22,0%	75,1%
Erkek	84	69,22	10,68				1,2%	1,2%	4,8%	33,3%	59,5%

Tablo-30'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyeti ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=43,354$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet açısından analiz edildiğinde ankete katılan 177 kadın öğretmenin % 1,1'i hiç önemli değil, % ,6'sı önemli değil, % 1,1'i fikrim yok, % 22'si önemli ve % 75,1'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 84 erkek öğretmenin % 1,2'si hiç önemli

değil, % 1,2'si önemli değil, %4,8'i fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve % 59,5'i çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-31'de verilmiştir.

Tablo-31: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Fakülte	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Eğitim Fakültesi	179	70,87	10,54	87,850	93	,631	1,7%	,6%	2,2%	25,7%	69,8%
Açık öğretim Fakültesi	59	70,37	8,67				0,0%	1,7%	1,7%	28,8%	67,8%
Sağlık Bilimleri Fakültesi	16	71,50	9,07				0,0%	0,0%	6,3%	25,0%	68,8%
Diğer Fakülteler	7	75,71	4,27				0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tablo-31'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülteleri ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=87,850$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları fakülteleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan Eğitim fakültesinden mezun 179 öğretmenin % 1,7'si hiç önemli değil, % 0,6'sı önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, % 25,7'si önemli ve % 69,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Açıköğretim fakültesinden mezun 59 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 1,7'si önemli değil, % 1,7'si fikrim yok, % 28,8'i önemli ve % 67,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Sağlık Bilimleri Fakültesinden mezun 16 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 6,3'ü fikrim yok, % 25'i önemli ve % 68,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Diğer Fakültelerden mezun 7 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 0 önemli ve % 100'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-32'de verilmiştir.

Tablo-32: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Bölüm	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Okul Öncesi Öğretmenliği	85	72,43	7,87	255,014	217	,039	0,0%	1,2%	1,2%	18,8%	78,8%
Sınıf Öğretmenliği	67	69,82	8,66				0,0%	1,5%	3,0%	37,3%	58,2%
Zihin Engelliler Öğretmenliği	46	70,06	10,87				2,2%	0,0%	2,2%	30,4%	65,2%
İşitme Engelliler Öğretmenliği	14	74,07	7,27				0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%
Özel Eğitim Öğretmenliği	14	70,14	17,77				7,1%	0,0%	7,1%	7,1%	78,6%
Çocuk Gelişimi Öğretmenliği	10	63,40	18,88				10,0%	0,0%	10,0%	10,0%	70,0%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	10	72,10	7,56				0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Diğer Bölümler	15	72,00	6,74				0,0%	0,0%	0,0%	26,7%	73,3%

Tablo-32'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları bölüm ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=255,014$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden mezun öğretmenlerin puan ortalamasının anlamlı bir şekilde en yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları bölüm açısından analiz edildiğinde ankete katılan Okul **Öncesi Öğretmenliği** Bölümünden mezun 85 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 1,2'si önemli değil, % 1,2'si fikrim yok, % 18,8'i önemli ve % 78,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Sınıf Öğretmenliği** bölümünden mezun 67 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 1,5'i önemli değil, % 3'ü fikrim yok, % 37,3'ü önemli ve % 58,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Zihin Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 46 öğretmenin % 2,2'si hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, % 30,4'ü önemli ve % 65,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **İşitme Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 14 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 14,3'ü önemli ve % 85,7'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Özel Eğitim Öğretmenliği** bölümünden mezun 14 öğretmenin % 7,1'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 7,1'i fikrim yok, % 7,1'i önemli ve % 78,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Çocuk Gelişimi** bölümünden mezun 10 öğretmenin % 10'u hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 10 fikrim yok, % 10 önemli ve % 70'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon** bölümünden mezun 10 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 40'ı önemli ve % 60'ı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Diğer Bölümlerden** mezun 15 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 26,7'si önemli ve % 73,3'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-33'de verilmiştir.

Tablo-33: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet Süresi	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
1-5 yıl	152	71,37	10,66	111,749	93	,090	1,3%	1,3%	2,6%	21,1%	73,7%
6-10 yıl	77	70,68	7,30				0,0%	0,0%	1,3%	37,7%	61,0%
11-15 yıl	23	71,95	7,38				0,0%	0,0%	4,3%	13,0%	82,6%
16 yıl ve üzeri	9	62,77	18,08				11,1%	0,0%	0,0%	33,3%	55,6%

Tablo-33'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=111,749$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan 1-5 yıl hizmet süresi olan 152 öğretmenin % 1,3'ü hiç önemli değil, % 1,3'ü önemli değil, % 2,6'sı fikrim yok, % 21,1'i önemli ve %73,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 6-10 yıl hizmet süresi olan 77 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 1,3'ü fikrim yok, % 37,7'i önemli ve % 61'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 11-15 yıl hizmet süresi olan 23 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 4,3'ü fikrim yok, %13'ü önemli ve % 82,6'sı çok önemli yanıtı verirken, 16 yıl ve üzeri hizmet süresi olan 9 öğretmenin % 11,1 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, %33,3'ü önemli ve % 55,6'sı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-34'de verilmiştir.

Tablo-34: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Ders Alma Durumu	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	219	71,45	9,47	42,551	31	,081	,9%	,9%	1,8%	22,4%	74,0%
Hayır	42	68,19	11,83				2,4%	0,0%	4,8%	42,9%	50,0%

Tablo-34'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=42,551$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan 219 öğretmenin %0,9'u hiç önemli değil, % ,9'u önemli değil, % 1,8'i fikrim yok, % 22,4'ü önemli ve % 74'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders almayan 42 öğretmenin %2,4'ü hiç önemli değil, % 0 önemli

değil , % 4,8'i fikrim yok, % 42,9'u önemli ve % 50'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.5.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-35'de verilmiştir.

Tablo-35: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	204	71,34	9,79	22,212	31	,876	1,0%	1,0%	2,5%	23,0%	72,5%
Hayır	57	69,43	10,41				1,8%	0,0%	1,8%	35,1%	61,4%

Tablo-35'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=22,212$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Milli Eğitim Bakanlığı'ndan** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan hizmet içi eğitim alan 204 öğretmenin %1'i hiç önemli değil, % 1'i önemli değil, % 2,5'i fikrim yok, % 23'ü önemli ve % 72,5'i çok önemli yanıtı verirken,

ankete katılan hizmet içi eğitim almayan 57 öğretmen % 1,8'i hiç önemli değil, %0 önemli değil, % 1,8'i fikrim yok, % 35,1'i önemli ve % 61,4'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6. Alt Boyut Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentiler

4.6.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları ne düzeydedir?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları Tablo-36' da verilmiştir.

Tablo-36: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentilerinin Maddeler Bazında Ortalamalarına Ait Bulgular

Maddeler	N	\bar{X}	SS	Beklenti Düzeyi
1. Öğrenci performansı hakkında açık ve tam bilgi verme	261	4,732	,6115	Çok Önemli
2. Eğitsel değerlendirmesi yapılan öğrencinin ailesinin bilgilendirilmesi	261	4,693	,6247	Çok Önemli
3. Öğrenci için seçilecek modül ve amaçlar konusunda işbirliğinde bulunma	261	4,701	,6756	Çok Önemli
4. Özel özel eğitim rehabilitasyon merkezleri ve çalışanlar arasında işbirliği yapmaya dönük çalışmalar yapma	261	4,640	,6568	Çok Önemli
5. Başarılı olan kurumları ödüllendirme	261	4,264	1,0897	Önemli
6. Başarılı olan öğretmenleri ödüllendirme, destekleme	261	4,418	,9835	Çok Önemli
7. Eğitim kalitesini artırmak için anket vb. çalışmalar yapması	261	4,510	,7923	Çok Önemli
8. Ağır ya da çok ağır düzeyde tanımlanmış öğrencilerin eğitsel rapor sürelerinin en az iki yıl olması	261	4,395	,9248	Çok Önemli
9. Öğrenci için öngörülen eğitsel raporundaki yıllık amaçların seviyesine uygun olması	261	4,705	,6745	Çok Önemli
10. Okula giden çocukları destek eğitim modülleriyle değil de okul ve sınıf müfredatına göre değerlendirilmesi	261	4,111	1,1893	Önemli
11. Eğitsel değerlendirmeyi bir defa aile ile birlikte, bir defa yalnız öğrenci olacak şekilde en az iki defa yapması ve aile tutumlarını daha ayrıntılı gözleme	261	4,556	,7806	Çok Önemli

Yapılan analiz sonucunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerinin maddeler bazında ortalamaları incelendiğinde 11 maddenin beklenti düzeyleri şu şekildedir: 2 madde Önemli ve 9 madde Çok Önemli seviyesinde değer almıştır. Bunun yanında en düşük beklenti düzeyi 10. Madde, en yüksek beklenti düzeyini 1. Madde almıştır.

4.6.2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-37'de verilmiştir.

Tablo-37: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Kadın	177	50,27	6,01	32,745	24	,110	1,1%	0,0%	1,1%	20,3%	77,4%
Erkek	84	48,58	7,63				1,2%	1,2%	3,6%	29,8%	64,3%

Tablo-37'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyeti ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=32,745$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet açısından analiz edildiğinde ankete katılan 177 kadın

öğretmenin %1,1'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, %1,1'i fikrim yok, %20,3'ü önemli ve %77,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 84 erkek öğretmenin % 1,2'si hiç önemli değil, % 1,2'si önemli değil, % 3,6'sı fikrim yok, % 29,8'i önemli ve %64,3'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6.3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile mezun oldukları fakülteleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-38'de verilmiştir.

Tablo 38: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Rehberlik Ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Fakülte	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Eğitim Fakültesi	179	49,46	6,83	47,134	72	,990	1,1%	,6%	2,2%	24,6%	71,5%
Açıköğretim Fakültesi	59	50,12	6,29				1,7%	0,0%	0,0%	18,6%	79,7%
Sağlık Bilimleri Fakültesi	16	50,06	6,36				0,0%	0,0%	6,3%	25,0%	68,8%
Diğer Fakülteler	7	52,29	3,81				0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%

Tablo-38'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları fakülteleri ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=47,134$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları fakülteleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan Eğitim fakültesinden mezun 179 öğretmenin %1,1'i hiç önemli değil, %0,6'sı önemli değil, % 2,2'si fikrim yok, %24,6'sı önemli ve % 71,5'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Açıköğretim fakültesinden mezun 59 öğretmenin %1,7'si hiç önemli değil, % 0 önemli değil , % 0 fikrim yok, % 18,6'sı önemli ve % 79,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Sağlık Bilimleri Fakültesinden mezun 16 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 6,3'ü fikrim yok, % 25'i önemli ve % 68,8'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan Diğer Fakültelerden mezun 7 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, %28,6'sı önemli ve % 71,4'ü çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6.4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile mezun oldukları bölüm arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-39'da verilmiştir.

Tablo-39: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Rehberlik Ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Mezun Olunan Bölüm	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Okul Öncesi Öğretmenliği	85	50,79	5,69	187,163	168	,148	1,2%	0,0%	0,0%	17,6%	81,2%
Sınıf Öğretmenliği	67	48,67	6,25				0,0%	1,5%	3,0%	26,9%	68,7%
Zihin Engelliler Öğretmenliği	46	50,17	5,73				0,0%	0,0%	4,3%	23,9%	71,7%
İşitme Engelliler Öğretmenliği	14	49,86	5,24				0,0%	0,0%	0,0%	21,4%	78,6%
Özel Eğitim Öğretmenliği	14	48,93	11,82				7,1%	0,0%	0,0%	21,4%	71,4%
Çocuk Gelişimi Öğretmenliği	10	46,50	12,63				10,0%	0,0%	10,0%	10,0%	70,0%
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	10	50,20	5,05				0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Diğer Bölümler	15	49,47	5,65				0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%

Tablo-39'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin mezun oldukları bölüm ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=187,163$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden** beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar mezun oldukları bölüm açısından analiz edildiğinde ankete katılan Okul **Öncesi Öğretmenliği** Bölümünden mezun 85 öğretmenin % 1,2'si hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 17,6'sı önemli ve % 81,2'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Sınıf Öğretmenliği** bölümünden mezun 67 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 1,5'i önemli değil, % 3'ü fikrim yok, % 26,9'u önemli ve %68,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Zihin Engelliler Öğretmenliği** bölümünden mezun 46 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 4,3'ü fikrim yok, % 23,9'u önemli ve % 71,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 21,4'ü önemli ve % 78,6'sı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünden** mezun 14 öğretmenin % 7,1'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 21,4'ü önemli ve % 71,4'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Çocuk Gelişimi bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 10'u hiç önemli değil, % 0 önemli değil, %10'u fikrim yok, % 10'u önemli ve % 70'i çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümünden** mezun 10 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, %40'ı önemli ve % 60'ı çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan **Diğer Bölümlerden** mezun 15 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 40'ı önemli ve % 60'ı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6.5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-40'da verilmiştir.

Tablo-40: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezindeki Hizmet Süreleri Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet Süresi	N	\bar{X}	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
1-5 yıl	152	49,74	6,88	85,171	72	,137	1,3%	,7%	2,0%	22,4%	73,7%
6-10 yıl	77	50,14	5,00				0,0%	0,0%	1,3%	26,0%	72,7%
11-15 yıl	23	50,43	5,50				0,0%	0,0%	1,3%	26,0%	72,7%
16 yıl ve üzeri	9	44,11	12,90				11,1%	0,0%	0,0%	33,3%	55,6%

Tablo-40'da görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=85,171$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin **Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden** beklentilerine yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki hizmet süreleri açısından analiz edildiğinde ankete katılan 1-5 yıl hizmet süresi olan 152 öğretmenin % 1,3'ü hiç önemli değil, % ,7'si önemli değil, % 2'si fikrim yok, % 22,4'i önemli ve % 73,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 6-10 yıl hizmet süresi olan 77 öğretmenin % 0'ı hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 1,3'ü fikrim yok, % 26'sı önemli ve %72,7'si çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan 11-15 yıl hizmet süresi olan 23 öğretmenin % 0 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 1,3'ü fikrim yok, % 26'sı önemli ve % 72,7'si çok önemli yanıtı verirken, 16 yıl ve üzeri hizmet

süresi olan 9 öğretmenin % 11,1 hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 0 fikrim yok, % 33,3'ü önemli ve % 55,6'sı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden ile lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-41'de verilmiştir.

Tablo-41: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Lisans Eğitiminde Özel Eğitimle İlgili Ders Alma Durumu Değişkenine Göre Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Ders Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	219	50,18	6,21	37,237	24	,041	,9%	,5%	1,8%	20,5%	76,3%
Hayır	42	47,36	8,05				2,4%	0,0%	2,4%	38,1%	57,1%

Tablo-41'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($\chi^2=37,237$; $p<.05$). Ortalamalar arasındaki ilişkiye göre lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan öğretmenlerin puan ortalamalarının ders almayan öğretmenlerin puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerine yönelik sorulan sorulara

verdikleri yanıtlar lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alan 219 öğretmenin % 0,9'u hiç önemli değil, % 0,5'i önemli değil, % 1,8'i fikrim yok, %20,5'i önemli ve % 76,3'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan ve lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders almayan 42 öğretmenin % 2,4'ü hiç önemli değil, % 4,8'i önemli değil, % 2,4'ü fikrim yok, % 40,6'sı önemli ve % 60'ı çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

4.6.7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri ile özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo-42'de verilmiştir.

Tablo-42: Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde Çalışan Öğretmenlerin Özel Eğitimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Rehberlik Ve Araştırma Merkezi'nden Beklentileri Alt Boyutu Puanları Arasındaki Ki-Kare Testi Karşılaştırmasına Ait Bulgular

Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	N	- X	SS	χ^2	Sd	p	Hiç Önemli Değil (%)	Önemli Değil (%)	Fikrim Yok (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Evet	204	49,92	6,38	33,363	24	,097	1,0%	,5%	2,0%	22,5%	74,0%
Hayır	57	49,02	7,37				1,8%	0,0%	1,8%	26,3%	70,2%

Tablo-42'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmenlerin özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentileri alt boyutu puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını anlamak için yapılan Ki-kare testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=33,363$; $p>.05$).

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nden beklentilerine yönelik sorulara verdikleri yanıtlar özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu açısından analiz edildiğinde ankete katılan hizmet içi eğitim alan 204 öğretmenin % 1'i hiç önemli değil, % ,5'i önemli değil, % 2'si fikrim yok, % 22,5'i önemli ve % 74'ü çok önemli yanıtı verirken, ankete katılan hizmet içi eğitim almayan 57 öğretmenin %1,8'i hiç önemli değil, % 0 önemli değil, % 1,8'i fikrim yok, % 26,3'ü önemli ve % 70,2'si çok önemli yanıtı verdiği görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

Öğretmenler, özel yaşantılarına saygı beklerken kendi görev tanımı içerisinde kurum yöneticilerinin yaptıkları işlere saygı duymalarını, kendilerinden beklenenlerin veya sorumluluklarının açık bir şekilde ifade edilmesini beklemektedirler. Ünal ve Sığırcı (2000) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin “Öğretici, rehberlik yapan, kaynak olan, güdüleyen, destek veren, yönlendiren ve öğretmenlerin başarılı yönlerini takdir eden, özendirilen, güven veren kişiler olarak görmek istemektedirler.” sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretmenler, Kurucuların ya da kurum müdürlerinin öğretmenin kendisini geliştirebileceği bilimsel etkinliklere katılımlarını, kendini geliştirebileceği konusunda destekleyici olmalarını beklemektedirler. Kuş ve Çelikkaya (2010) tarafından yapılan araştırmanın “Öğretmenler hizmet içi eğitim konusunda özellikle materyal hazırlama ve kullanımı konusunda, programın gerektirdiği farklı yöntemler konusunda hizmet içi eğitim almak istemektedirler. Öğretmenlerin isteklerine genel olarak bakıldığında yeni programa uyum sağlayabilmek için hizmet için eğitim almak istedikleri görülmektedir.” sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretmenler çalıştıkları kurumun idarecilerinin bilimsel gelişmeleri takip etmesini ve buldukları çevrede bilimsel gelişmelerin tanıtılması konusunda öncülük olmasını; öğretmenin ihtiyaç duyduğu materyali eksiksiz ve zamanında temin etmesini, öğretmenin olumlu faaliyetlerinde övgü, teşekkür, onaylama gibi olumlu dönütler kullanmasını istemektedirler. Cemaloğlu ve Erdemoğlu Şahin (2007) tarafından yapılan araştırmanın “Üstlerinden takdir görmeyen öğretmenlerin duyarsızlaşma, duygusal tükenme ve kişisel başarı düzeylerinde daha fazla tükenmişlik yaşamalarının sebebi, yaptıkları çalışmaların takdir görmemesi, emeklerinin karşılığında ödül alamamanın, şevk ve heyecanlarını kırması, çalışma azmini azaltması olabilir” sonucuyla örtüşmektedir. Tümkaya'nın (1996) çalışmasında yönetimden yeterli destek görmeme olumsuz koşullar arasında yer almıştır.

İdarecilerin kurum içinde birlikteliği sağlayacak çalışmalar yapmaları beklenirken kurum dışında da organizasyonlar yapması beklenmektedir. Ünal ve Sığırcı (2000) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin “öğretmenlerin buldukları iş ortamında rahat olamamaları, gözlendiklerini hissetmeleri, çatışma yaşamaları, gerginlik duymaları, stresli bir ortamda bulunmaları ve huzurlu çalışamamaları olabilir ve mesleğinden manevi anlamda yeteri kadar doyum alamayan öğretmenlerin fazla stres yaşamaları, zevk ve heyecan duymamaları, performans düşüklüğü gibi sebeplerden oluşabilir” sonuçlarıyla birbirini destekler niteliktedir.

Öğretmenler, kurucuların veya okul müdürlerinin öğretmenlere çok resmi yaklaşmalarını; çalışma şartlarını kolaylaştırmalarını, sorunlara beraber çözüm bulmalarını ve diğer çalışanlarla eş değer öneme sahip olduklarını hissettirmelerini beklemektedirler. Ünal ve Sığırcı (2000) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin “Esnek, tarafsız, örnek tutum ve davranışlar sergileyen, çevresiyle iyi ilişkiler kurabilen, eleştirmekten çok takdir eden, kendilerine değer veren, dinleyen, güven veren bireyler olmalarını öncelikli olarak beklemektedirler ” sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretmenler çalıştıkları kurumun bir parçası olduklarını düşündükleri için kurumda yapılan değişikliklerden haberdar olma, kurumun yapmayı düşündüğü iş ve işlemlerde birlikte karar alma gibi konulara büyük oranda önem vermektedirler. Cemaloğlu (2002) ve Okutan (2003) tarafından yapılan araştırma sonucunda “Okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki ilişki de eğitim - öğretim faaliyetlerini etkileyen önemli faktörlerden birisidir. Çünkü okul ortamında öğretmenlerle sürekli etkileşim içinde bulunan müdürler bu şekilde öğretmenlerin güdülenmesini sağlamada, performanslarını artırmada, okul ortamına yönelik tutumlarını geliştirmede ve onların beklentilerini karşılamada etkili olabilmektedirler” sonuçlarıyla benzeşmektedir.

Kurucu müdürlerin ve kurum müdürlerinin öğretmenin görüşlerinin önemsenmesini, hak edilen ücretin performansa dayalı olup zamanında ödemelerini istemektedirler. Bu ücret konusunda alan dışından mezun olup sertifika alarak eğitim

veren öğretmenler alan mezunlarıyla aynı ücreti talep ederken alan mezunlarıysa eşit ücret değil performansa dayalı ücret verilmesini uygun görmüşlerdir. Güçlü (1997) tarafından yapılan araştırma sonucunda “Eğitim öğretim sürecini etkileyen en önemli etkenlerden biri yönetici ve öğretmenler arasındaki ilişkidir. Özellikle okul müdürleri, okuldaki tüm etkinliklerin başarıya ulaşmasında anahtar kişidir” sonucuyla örtüşmektedir. Yapılan birçok çalışmada da öğretmenlerin güdülenmesinde, performanslarının artırılmasında, okuldaki beklentileri karşılamada yöneticilerin etkin bir unsur olduğu ortaya konulmuştur (Altunoğlu ve Atav, 2005; Kocabaş ve Karaköse, 2005).

Öğretmenler, kurum idarecilerinin öğretmenin hakları konusunda gerekli bilgilendirmeyi yapmaları ve veli - öğretmen ilişkilerinde öğretmenin haklı durumlarda uygun tavrı takınmaları beklenmektedir. Karaman (2008) tarafından yapılan araştırmanın sonucu; toplumun, mesleğe karşı yeterince saygı duymadığı; velilerden yeterli derecede saygı, ilgi ve destek konusunda sıkıntı yaşadıkları; mesleki statüsünün yüksek olmadığı kanısında oldukları sonucuyla örtüştüğü görülmektedir.

Öğretmenler; birlikte çalıştıkları kişilerin yaşam tarzına ya da yaş farkına önem vermezken birlikte çalıştıkları kişilerin dostça bir iletişim içinde olmalarını, bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarını, problemlere birlikte çözüm aramalarını beklemektedirler. Kılınç ve Receptoğlu (2013) tarafından yapılan araştırmanın sonucu; öğretmenlerin meslekî gelişimlerini sürdürme ve meslektaşlarıyla iş birliği içinde çalışma noktasında istekli oldukları sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretmenler öncelikle velinin öğrenciden, öğretmenden ve kurumdan beklentisinin ne olduğunu açıkça ifade etmesini beklemektedir. Çocukla ilgili eksiksiz bilgi vermesini, çocukta gözlemlediği olumlu ve olumsuz değişimler konusunda öğretmeni bilgilendirmesini; aile bireylerinin eğitimdeki rollerini bilerek okul içindeki toplantılara, etkinliklere katılmaları beklenmektedir. Çağlayan (2002) tarafından yapılan araştırmanın sonucu; Aile, çocuğun eğitiminde tek başına önemli roller oynayabileceği gibi aynı zamanda eğitimi ile doğrudan ilgilenen önemli bir etkidir. Bu nedenle eğitim açısından okul ile aile arasında sağlam ilişkinin

kurulması önemli ve zorunludur sonucuyla örtüşmektedir. Başal ve Batu (2002) tarafından yapılan araştırmanın sonucu; Aile ve çevrenin çocuğun eğitimine gereken önemi vermemesi sonucu ve Aktaş, Gökoğlu, Turgut ve Karal (2014) tarafından yapılan araştırmanın sonucuyla; veli ve öğrencilere de bilgilendirme eğitimin verilmesi gerektiği sonucu birbirini desteklemektedir.

Yasal değişmeler hakkında bilgilendirme yapması, destek eğitim programlarını güncellemesi, program ve mevzuat çalışmalarına öğretmenin de katılımını sağlaması beklenmektedir. Karaman (2008) tarafından yapılan araştırmanın; öğretmenlerin özlük hakları konusunda yeterince bilgilendirilmedikleri, önemli konu ve kararlarda öğretmenlerin görüş ve bilgilerine başvurulmadığı sonuçlarıyla birbirini desteklediği öngörülmüştür.

Bu araştırmanın sonuçlarını alanda yapılan diğer araştırma sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda; sonuçlar arasında benzerlikler görüldüğü tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarının birbirlerini destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmış olan araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler; kurum kurucuları ya da müdürlerinden kendilerinin özel yaşamlarına saygılı olmalarını; kurumda çalışanların görev tanımlarının yapılması sınırlarının konulmasını ve konulan bu sınırlara herkes tarafından uyulmasını beklemektedir.

3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla kurum kurucuları ya da müdürlerinden beklentilerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin mezun oldukları fakültelere ve bölüme göre kurum kurucuları ya da müdürlerinden beklentilerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir.

5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerinin hizmet sürelerine göre gruplandığında 6 – 10 yıl arasında görev yapmakta olanların diğerlerine oranla kurum kurucuları ya da müdürlerinden beklentilerinin daha yüksek çıktığı görülmektedir.

6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerden lisans döneminde özel eğitim ile ilgili ders alanların almayanlara oranlara beklentilerinin daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir.

7. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin çalıştıkları dönemde özel eğitim ile ilgili hizmet içi kurslara katılanlar ile

katılmayanlar arasında kurum kurucuları ya da müdürlerinden beklentilerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

8. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler eş zamanda çalıştıkları diğer öğretmen arkadaşlarıyla yaşam biçimlerinin benzer olmasını önemsemediklerini; daha çok karşılaşılan problemlere birlikte çözüm üretme, işbirliğinde bulunmalarını beklemektedirler.

9. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler eş zamanda çalıştıkları diğer öğretmenlerden beklentilerinin cinsiyetlere göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Fakat okul öncesi öğretmenliğinden mezun olan öğretmenlerin zihin, işitme, çocuk gelişimi öğretmenliği ve Fizyoterapi bölümünden mezun olanlara oranlara beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

10. Birlikte çalışan öğretmenler hatalarını nedenleriyle birbirlerine ifade edilmesini, olumlu durumlarda birbirlerine karşı övgü, teşekkür ifadeleri kullanımını önemsemektedirler.

11. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan hizmet süresi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentilerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu aşamada en düşük beklenti düzeyi 16 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde görülmektedir.

12. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden beklentileri düzeylerinde lisans döneminde özel eğitimle ilgili ders alanlar ile almayanlar arasında herhangi bir farklılık görülmemektedir. Fakat özel eğitimle ilgili hizmet içine katılan öğretmenlerin katılmayanlara oranla diğer öğretmenlerden beklentilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

13. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler eğitim – öğretim verdikleri destek eğitim gerektiren bireylerin ailelerin sosyo - ekonomik düzeylerini önemsemedikleri, velilerden çocukları ile ilgili bilgileri eksiksiz ve tam vermelerini beklemektedirler.

14. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin cinsiyetlerine, mezun oldukları fakültelere, hizmet sürelerine, göre velilerden beklentilerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu grupta fizyoterapistlerin velilerden diğer branşlara oranla beklentilerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

15. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerden lisans döneminde özel eğitimle ilgili ders alanlar ile almayanlar arasında, hizmet içi kurslara katılan ile katılmayanlar arasında velilerden beklenti düzeylerinde herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

16. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan öğrenci performansları ile ilgili yaptıkları çalışmalara ilişkin özet, rapor istenmesini önemsemedikleri; fakat ücretlerinin devlet güvencesine alınmasını yüksek oranda beklemektedirler.

17. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklentilerin cinsiyetlere, mezun olunan fakültelere, hizmet sürelerine, lisans döneminde özel eğitim ile ilgili ders alıp - almama durumuna, hizmet içi kursa katılıp - katılmamalarına göre beklenti düzeylerinde herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

18. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan İşitme Engelliler Öğretmenliği bölümünden mezun olanların diğer bölümlerden mezun olanlara göre beklentilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

19. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezlerinde çalışma sürelerinin düzenlemesi, öğrenci için verilen haftalık eğitim saatinin artırılmasını, kurumda çalışan öğretmenlerin ücretlerinin devlet güvencesinde olmasını, özel kurumlarda çalışan öğretmenlerin devlette çalışanlarla eşit ücrette olmasını istemektedirler.

20. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin okula giden çocukları destek eğitim modülleriyle değil de okul ve sınıf müfredatına göre değerlendirilmesini

önemsemedikleri; fakat öğrenci performansları hakkında açık ve tam bilgi vermelerini beklemektedirler.

21. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin cinsiyete, mezun oldukları fakülterlere ve bölüme, hizmet sürelerine, özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitim alıp – almama durumuna göre farklılaşmadığı görülmüştür.

22. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenler Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nden beklentilerinin lisans eğitiminde özel eğitimle ilgili ders alanların, almayanlara oranla yüksek olduğu tespit edilmiştir.

23. Öğretmenlerin MEB'den öğrencilerin gelişimlerini izleme, öğrenciler ile ilgili bilgi paylaşımını sağlama, öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu alanlarla ilgili modülleri belirlemeye dair beklentileri bulunmaktadır. Öğrenci hakkında tam bilgi verme, aileyi bilgilendirme, öğrenci için seçilecek modül ve amaçlar konusunda işbirliğinde bulunma ve bu işbirliğini diğer rehabilitasyon merkezleriyle de yapması beklenmektedir.

24. Öğretmenler başarılı olarak kabul edildikleri takdirde RAM tarafından ödüllendirilmeyi beklemektedirler. Ağır düzeyde olan öğrencilerin eğitsel raporlarının yıllık değil iki yılda bir yapılmasının daha uygun olacağını ifade ederken, bazı öğrencilerde hedeflenen yıllık amaçların seviyesine uygun olmadığını düşünmektedirler.

25. Öğretmenler Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nde yapılan eğitsel değerlendirmelerin aile birlikte, yalnız öğrenci olacak şekilde en az iki defa yapılmasının ve aile tutumlarının daha ayrıntılı gözlemlenmesi gerektiğini beklenmektedirler.

6.2. Öneriler

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmış olan araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara uygun öneriler aşağıda sıralanmıştır.

1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan uzmanların görev tanımları yapılabilir ve ilgili kişilere iletilebilir.

2. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde çalışan öğretmenlerin aralarında bilgi paylaşımlarının artırılabilmesi için belirli aralıklarla toplantılar düzenlenebilir.

3. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde öğretmenler ile destek eğitim verdikleri bireylerin ailelerinin bilgi paylaşımının yoğunlaşması için aylık değerlendirme toplantıları ve ev ailelere ev ziyaretleri yapılabilir.

4. Rehberlik ve Araştırma Merkezleri tarafından düzenlenen eğitsel raporların öğrenci performansına yönelik daha açıklayıcı ve belirleyici ifadelerin olması için ilgili birimler ile görüşmeler yapılabilir.

5. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde görev yapan öğretmenlerin beklentilerinin farklılaşmasına sebep olan etmenler araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, M. (2000). Yükseköğretimde Eğitim Ortamları, Öğretim Birliğinin 75. Yılı Eğitim Bilimlerinin Dünün, Bugünü Ve Yarını. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Arslan, M. (1996). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Konusunda Yeni Arayışlar. Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme Ve İlerlemeler Sempozyumu, 328-334.
- Altunoğlu, B. D. (2005). Daha Etkili Bir Biyoloji Öğretimi İçin Öğretmen Beklentileri, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunoğlu, B. D., ve Atav, E. (2005). Daha Etkili Bir Biyoloji Öğretimi İçin Öğretmen Beklentileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(28).
- Akçamete, G. (1998). Türkiye’de Özel Eğitim. Özel Eğitim, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1018, 197-207.
- Akçamete, G. (2009). Genel Eğitim Okullarında Özel Gereksinimi Olan Öğrenciler Ve Özel Eğitim. Kök Yayıncılık.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (13).
- Aktaş, I., Gökoğlu, S., Turgut, Y. E., ve Karal, H. (2014). Öğretmenlerin Fatih Projesine Yönelik Görüşleri: Farkındalık, Öngörü Ve Beklentiler. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen Ve Matematik Eğitimi Dergisi, 8(1).
- Altınkurt, N. (2008). Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Yaşanılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir
- Antmen, N. (2010). Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Aile Merkezli Hizmetlerin Değerlendirilmesi: Ankara Yenimahalle Örneği, Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ataman, A. (2005). Özel Eğitime Giriş, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

- Alacapınar, F. G. ve Sönmez, V. (2011). Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı.
- Burns, E. (2006). Iep-2005 Writing And Implementing Individualized Education Programs, Charles C Thomas Publusher Ltd.
- Borich, Gary, D. (1996). Effective Teaching Methods, 3. Ed., Prentica Hall, Inc., A Simon And Schuster Company Englewood Cliffs, New Jersey.
- Başal, M., ve Batu, E. S. (2002). Zihin Özürlü Öğrencilere Okuma Yazma Öğretme Konusunda Alt Özel Sınıf Öğretmenlerinin Görüş Ve Önerileri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 3 (02).
- Cavkaytar, A. (2000). Zihin Engellilerin Eğitim Amaçları. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (1), 115-121.
- Cemaloğlu, N., ve Şahin, D. E. (2007). Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15 (2), 465-484.
- Cemaloğlu, N. (2002). Öğretmen Performansının Artırılmasında Okul Yöneticisinin Rolü. Milli Eğitim Dergisi, Sayı:153-154.
- Çağlayan, A. (2002) “İlköğretimlerde; Eğitimde Yönetim, Yönetimde Kalite”, Bilge Yayınları, İstanbul.
- Çıkılı, Y. (1996). Özel Eğitime Muhtaç Çocukların Türk Milli Eğitim Sistemi İçindeki Yeri ve Önemi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çınar, O. Teyfur, E. ve Teyfur, M. (2006). İlköğretim Okulu Öğretmen ve Yöneticilerinin Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı ve Programı Hakkındaki Görüşleri. Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 7 Sayı:1. 47-64
- Çilenti, K. (1984). Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara. Kadioğlu Matbaası.

- Daşbaşı, S. (2013). Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Ailelere Yönelik Sosyal Hizmet Uygulaması: Bir Değerlendirme Araştırması. *Journal Of Society & Social Work*, 24(1).
- Enç, M. (1981). *Özel Eğitim Alanı, Özel Eğitime Giriş*, Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Erden, M. (2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Arkadaş Yayınları.
- Eripek, S. (2005). *Özel Gereksinimi Olan Çocuklar ve Özel Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, (1411).
- Eripek, S. (2005). *Zeka Geriliği*. Kök Yayıncılık.
- Ersoy, Ö., Avcı, N., ve Turla, A. (2007). *Çocuklar İçin Erken Uyarıcı Çevre*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara. Meteksan.
- Fidan, N. (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Gül Yayınevi.
- Girgin, K. (2005). *Etkili Okul Oluşturmada Eğitim Yöneticilerinin Yönetim Süreçleri Bakımından Öğretmen Beklentilerini Karşılama Düzeyinin Rolü*, Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökçe, E. (1998). *İlköğretimde Okul Aile İşbirliğinin Geliştirilmesi*, 4. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, Denizli.
- Güçlü, N. (1997). *Eğitim Lideri Olarak Okul Yöneticisi*. *Milli Eğitim*, 134, 50–54.
- Gürsel, O. (2017). *Özel Eğitimde Değerlendirme*. *Pegem Atuf İndeksi*, 36-65.
- Güven, İ. (2001). *Öğretmen Yetiştirilmenin Uluslararası Boyutu*. *Milli Eğitim Dergisi*, 150(10).
- Gürsel, O. (2005). *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. Yayın, (794).

Güler, S. (2006). Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Ailelere Yönelik Sosyal Hizmet Uygulaması: Bir Değerlendirme Araştırması, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özak, H., Vural, M., ve Avcıoğlu, H. (2008). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1).

Kocabaş, İ., ve Karaköse, T. (2005). Okul Müdürlerinin Tutum Ve Davranışlarının Öğretmenlerin Motivasyonuna Etkisi (Özel Ve Devlet Okulu Örneği). Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(1), 79-93.

Kohen, Lız. (2006). Etkili Sınıf Yönetimi İçin Uygun Sınıf Ortamının Yaratılmasında Öğrenci ve Öğretmen Beklentileri, Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kılıç, A. G. (2000). Öğretmen Beklentileri Ve Sınıf İçi İletişim Örüntüleri, Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Karakoç, B. (2011). Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Çalışan Yöneticilerin Tükenmişlik Düzeyleri İle Algıladıkları Rol Çatışması Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karaman, N. (2008). Öğretmenlerin Mesleklerini Algılama Biçimleri ve Gelecekte Beklentileri Nelerdir? Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karagözoğlu, G. (1987). Toplumda Öğretmenlik Mesleğinin Yeri Ve Sorunları. Çağdaş Eğitim, 12(118), 4-11.

Karaköse, T. ve Kocabaş, İ. (2006). Özel Ve Devlet Okullarında Öğretmenlerin Beklentilerinin İş Doyumu Ve Motivasyon Üzerine Etkileri. Eğitimde Kuram Ve Uygulama, 2 (1), 3-14.

Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 5(02).

Kargın, T. (2007). Eğitsel Değerlendirme ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlama Süreci. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 8(01), 01-16.

Kılınç, A. Ç. ve Recepoğlu, E. (2013). Ortaöğretim Okulu Öğretmenlerinin Öğretmen Liderliğine İlişkin Algı Ve Beklentileri.

Kırcaali - İftar, G. (1992). Özel Eğitimde Kaynaştırma. Eğitim ve Bilim, 16(86), 45-50.

Kırcaali - İftar, G. (1992). Kaynaştırma Becerileri Öz - Değerlendirme Aracı. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1-2), 119-129.

Kocabaş, İ. ve Karaköse, T. (2005). Okul Müdürlerinin Tutum Ve Davranışlarının Öğretmenlerin Motivasyonuna Etkisi (Özel Ve Devlet Okulu Örneği). Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(1), 79-93.

Korkmaz, Ğ. (2006). Yeni İlköğretim Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı, 249- 259. Ankara Kök Yayıncılık

Korucu, N. (2005). Türkiye’de Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmeti Veren Kurumların Karşılaştığı Güçlüklerin Analizi: Kurum Sahipleri, Müdür, Öğretmen Ve Aileler Açısından. Selçuk Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.

Kuş, A. G. Z. ve Çelikkaya, T. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretimi İçin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Beklentileri (69-91). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2).

Likert, R. (1932). The Method of Constructing an Attitude Scale. In Fishbein, M. (Ed) (1967). Readings in Attitude Theory and Measurement. New York: John Willey and Sons, Inc., pp 90 - 95.

Lerner, J. (1997). Learning Disabilities, 7. Ed. Houghton Mifflin Company, Boston, New York.

MEB. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu. Resmi Gazete, 1739.

- MEB. (1997). 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. Resmi Gazete. Ankara, (23011).
- MEB. (2000). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. Tebliğler Dergisi 63 (2509), 1-79.
- MEB. (2004). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. Resmi Gazete, 25674.
- MEB. (2006). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. Resmi Gazete, 26184, 31-05.
- MEB. (2007). Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi. Tebliğler Dergisi, 2593.
- MEB. (2011). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname.
- MEB. (2012). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. Resmi Gazete, 2012, 28360: 21.
- MEB. (2016). Örgün Eğitim İstatistik 23, 2016.
- İrtenk, T. (2011). Otistik Çocuk Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Mimari Tasarım Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Oktar, İ. ve Bulduk, S. (2000). Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Davranışlarının Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi, 142.
- Okutan, M. (2003). Okul Müdürlerinin Liderlik Davranışları. Milli Eğitim Dergisi. Sayı. 157.
- Önala, S. (2016). Matematik Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Programlarıyla İlgili Değerlendirme ve Beklentileri, Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özsoy, Y. (1992). Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar ve Eğitimleri, Özel Eğitime Giriş, Ankara: Karatepe Yayınları.
- Özak, H., Vural, M. ve Avcıoğlu, H. (2008). Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlerinin Gönderme Tanılama Yerleştirme İzleme Ve Değerlendirmeye İlişkin Görüş Ve Önerileri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Özsoy, Y. (1992). İlköğretim Düzeyinde Özel Eğitimin Durumu, Sorun ve Çözümler. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(8).

Özsoy, Y., Özyürek, M., Eripek, S. (1998). Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar “Özel Eğitime Giriş”, 9. Baskı, Ankara: Karatepe Yayınları.

Prodromou, Luke. (1991). The Good Language Teacher. English Reaching Forum, Xxix (2), 2-7. Stix, A. And Hrbek, F. (2006). Teachers As Classroom Coaches: How To Motivate Students Across The Content Areas. Alexandria, Virginia: Association For Supervision And Curriculum Development

Resmi Gazete. (1982). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. Başbakanlık Basımevi, 17863, 129-182.

Stronge, J. H. (2007). Qualities Of Effective Teac-Hers (2. B.), Alexandria: Association For Supervision And Curriculum Development

Stix, A. and Hrbek, F. (2006). Teachers As Class-Room Coaches: How To Motivate Students Across The Content Areas. Alexandria, Va: Association For Supervision And Program Development.

Sucuoğlu, B. ve Kargın, T., (2006), Kaynaştırma Uygulamaları Yaklaşımlar Yöntemler Teknikler, İstanbul: Morpa Yayınları.

Smagulova, Lyazat. (2009). Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmetleri Yönetimi. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sadioğlu, Ö. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Sorunları, Beklentileri ve Önerilerine Yönelik Nitel Bir Araştırma. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Sağiroğlu, N. (2006). Özel Gereksinimli Bireylere Sahip Ailelerin Çocuklarının Devam Ettiği Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinden Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Salman, Ş. (2013). Fatih Projesi Kapsamında Yer Alan Öğretmen ve Öğrencilerin Projeden Beklentileri Ve Bilişim Teknolojileri Kullanımına Karşı Algıları Üzerine Bir Araştırma. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen Yeterlilikleri Ve Mesleki Gelişim. *Bilim Ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.

Söker, V. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Konusunda Okullardaki Rehberlik Servisinden Beklentileri (Zonguldak Örneği). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Sönmez, V. ve G. Alacapınar, F. (2011). Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sözer, E. (1991). Türk Üniversitelerinde Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Öğretmenlik Davranışlarını Kazandırma Yönünden Etkililiđi. Anadolu Üniversitesi.

Sucuoğlu, B. ve Çifci, İ. (2003). Bilişsel Süreç Yaklaşımıyla Sosyal Beceri Öğretimi. Ankara: Kök Yayıncılık.

Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2006). İlköğretimde Kaynaştırma Uygulamaları: Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler, İstanbul, Morpa Yayınları.

Şanlı, E. (2012). Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezlerine Devam Eden Zihin Engelli Çocuğu Olan Ailelerin Gereksinimlerinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Torgerson, W. S. (1958). *Theory and Methods of Scaling*. New York: John Wiley and Sons, Inc.

Türkçe Sözlük. (2005). Ankara. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Tümkiye, S. (1996). Öğretmenlerdeki Tükenmişlik Görülen Psikolojik Belirtiler ve Başa Çıkma Davranışları, Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ünal, S. ve Sığırcı, M. (2000). Öğretmenlerin Denetmenleri Değerlendirmesi Ve Onlardan Beklentileri.

Ünal, N. (2011). Konya İli Merkezinde Bulunan Rehabilitasyon Merkezlerinde Uygulanan El Sanatları Faaliyetlerinin Tespiti Ve Bu Faaliyetlerin Özel Eğitime Katkısı, Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Van De Walle, J. A. (1989). Elementary School Mathematics, Virginia Commonwealth Universtiy.

Varlıer, G. ve Vuran, S. (2004). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Anabilim Dalı, Eskişehir.

Yaşar, G. (2005). Sosyal Bilgiler Programı ve Öğretimi. Eğitimde Yansımalar: Vııı Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu Bildiriler Kitabı (S.329–342). 14-16 Kasım, Ankara: Sim Matbaası.

Yeşilyurt, E. (2006). Öğretmenlerin Öğretim Araç Ve Gereçlerini Kullanma Durumlarını Etkileyen Faktörler, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri Ve Önemi. Eğitim Ve Bilim, 23(112).

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İNTERNETTEN YARARLANILAN KAYNAKLAR

Gurbetoğlu, A. (2017). “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, [Http://Agurbetoglu.Com/Bilimselarastirma](http://Agurbetoglu.Com/Bilimselarastirma). (Html Erişim Tarihi: 08.08.2017).

EKLER LİSTESİ

Ek 1 - Özel Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri'nde
Çalışan Öğretmenlerin Beklentilerini Belirleme Anket Formu

EKLER

EK 1- ANKET FORMU

ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİ'NDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİ BELİRLEME ANKETİ

Sayın Öğretmen;

Bu anket sizlerin görev alanınızla ilgili kurum ve kişilerden beklentilerinizi belirlemek için hazırlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. I.Bölüm kişisel bilgiler; bu bölümde size uygun seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz. II.Bölümde ise kurum ve kişilerden beklentileriniz ile ilgili maddelerden oluşmaktadır. Maddeleri okuyun ve size en uygun gelen seçeneğe (X) şeklinde işaretleyin. Her maddenin karşısında Hiç önemli değil, önemli değil, fikrim yok, önemli, çok önemli şeklinde seçenekler bulunmaktadır.

Elde edilen verilen **ÖZEL ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİ'NDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ** tez çalışması için kullanılacaktır.

Katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

Abdullah SADAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Özel Eğitim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

I.BÖLÜM

1.Cinsiyetiniz

1. () Kadın

2. () Erkek

2.Mezun olduğunuz fakülte (lütfen belirtiniz)

.....

3. Mezun olduğunuz bölüm

1. () Zihin Engelliler Öğretmenliği
2. () İşitme Engelliler Öğretmenliği
3. () Görme Engelliler Öğretmenliği
4. () Üstün Zekâlılar Öğretmenliği
5. () Özel Eğitim Öğretmenliği
6. () Diğer (belirtiniz)

4. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'ndeki hizmet süreniz

- () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 yıl ve üstü

5. Toplam mesleki kıdeminiz

- () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21-25 yıl () 26 yıl ve üstü

6. Lisans eğitiminizde özel eğitimle ilgili ders aldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

7. Özel eğitimle ilgili hizmet içi eğitime katıldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

8. Cevabınız evet ise konusu aşağıdakilerden hangisidir?

1. () Engelli çocukların özellikleri
2. () Engelli çocukların eğitiminde kullanılan yöntemler
3. () Kaynaştırma eğitimi
4. () BEP hazırlama
5. () Diğer (belirtiniz)

9. Çalıştığınız çocukların engel türü

1. () Zihinsel Öğrenme Yetersizliği Olan Bireyler
2. () İşitme Yetersizliği Olan Bireyler
3. () Görme Yetersizliği Olan Bireyler
4. () Ortopedik Yetersizliği Olan Bireyler
5. () Dil Ve Konuşma Güçlüğü Olan Bireyler
6. () Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Bireyler
7. () Duygusal, Davranışsal Ve Sosyal Uyum Güçlüğü Olan Bireyler
8. () Otistik Özellikler Gösteren Bireyler
9. () Üstün Zeka Ve Üstün Yeteneği Olan Bireyler
10. () Dikkat Eksikliği Ve Hiperaktivite Bozukluğu Gösteren Bireyler

II.BÖLÜM

KURUM KURUCU YA DA MÜDÜRÜNDEN BEKLENTİLERİNİZ	HİÇ ÖNEMLİ DEĞİL	ÖNEMLİ DEĞİL	FİKRİM YOK	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ
1. Öğretmenlerin özel yaşamlarına saygılı olma					
2. Öğretmenlerin meslekleri ile ilgili yaptıkları işlere saygılı olma					
3. Öğretmenlerden beklediği görev ve sorumlulukları açık bir şekilde ifade etme					
4. Çalışma şartlarını kolaylaştırma					
5. Söz ve davranışları ile öğretmenlere çalışma arkadaşı olduğunu hissettirme					
6. Öğretmenlerin karşılaştığı sorunlara birlikte çözüm arama					
7. Öğretmenlere karşı eşit davranışlarda bulunma					
8. Kurumda yapılan değişiklikler konusunda bilgilendirme					
9. Kurumda yapılması düşünülen iş ve işlemlerle ilgili birlikte karar alma					
10. Öğretmenlerin çalışmalarını hakkında yapıcı eleştiride bulunma					
11. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri konusunda yönlendirici olma					
12. Öğretmenleri yeni uygulamalar ve değişiklikler konusunda destekleme					
13. Öğretmenlere teşekkür etme, onaylama, övgüde bulunma gibi olumlu bildirimlerde bulunma					
14. Öğretmenlere yönelik il içi veya il dışı hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenleme					
15. Öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu materyalleri/kaynakları zamanında ve tam olarak temin etme					
16. İzin zamanı konusunda talepleri dikkate alma					
17. Öğretmenler arasında işbirliği sağlamaya dönük uygulamalara (ekip çalışması gibi) yer verme					
18. Okul dışı piknik, tatil vb. düzenleme					
19. Öğretmenlerin bilimsel etkinliklere katılımını (sempozyum, kongre vb.) destekleme					

20. Belirli periyotlarda öğretmenlerle birlikte değerlendirme-paylaşım toplantıları yapma					
21. Kurumun çalışma alanı ile ilgili farklı kurumların katılımını sağlamaya dönük öğretmenlerin rehberliğinde çalıştay vb. çalışmalar düzenleme					
22. Çalışanlar arasında eşit ücret politikasının uygulanması					
23. Çalışanların performansına göre ücret politikasının uygulanması					
24. Öğrenci kuruma ilk geldiğinde değerlendirme ekibi tarafından değerlendirilmesi					
25. Çalışanların hak edilmiş ücretlerinin zamanında ödenmiş olması					
26. Kurumda çalışanların görev tanımlarının sınırlarının koyulması ve uyulması					
27. Kurumun aile katılımını desteklemesi ve aileyi güdülemesi					
28. Kurumda süpervizör, mentor, formatör, danışmanla birlikte çalışma					
29. Öğretmenlerden gelen görüşleri dikkate alma					
30. Veli-öğretmen ilişkilerinde öğretmenin haklı olduğu durumlarda uygun tavır takınma					
31. Öğretmenlerin kanuni hakları hakkında bilgilendirme					
32. Öğretmenler arasına takım ruhu oluşturma					
33. Kuruma yeni başlayan öğretmenlere yönelik uyum etkinlikleri düzenleme					
DİĞER ÖĞRETMENLERDEN BEKLENTİLERİNİZ	HİÇ ÖNEMLİ DEĞİL	ÖNEMLİ DEĞİL	FİKRİM YOK	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ
1. Öğretmenlerin dostça iletişim içinde olması					
2. Öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini paylaşması					
3. Öğretmenlerin karşılaştıkları problem durumu veya kullandıkları çözümü birlikte çözüm üretme işbirliğiyle çözüm üretme					
4. Hataları nedeni ve çözümü ile birlikte ifade etme					
5. Özel gün ve tarihlerde ortak etkinliklerde bulunma					
6. Arkadaşlarına karşı övgü, teşekkür etme gibi ifadeler kullanma					

7. Hata yaptığında özür dileme					
8. Sahip olduğu, bilgi, materyal ve kaynakları paylaşma					
9. Arkadaşları ile birlikte akademik çalışmalarda bulunma					
10. Çocuk gelişimi ve eğitimi ile ilgili eğitsel platformlarda birlikte görev almaları					
11. Yaş aralığı yakın öğretmenler ile çalışabilmiş olmak					
12. Yaşam biçimi benzer öğretmenler ile çalışabilmiş olmak					
VELİLERDEN BEKLENTİLERİNİZ	HİÇ ÖNEMLİ DEĞİL	ÖNEMLİ DEĞİL	FİKRİM YOK	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ
1. Çocuğundan beklentilerini açıkça ifade etme					
2. Çocuğu ile ilgili öğretmenden beklentilerini açıkça ifade etme					
3. Çocuğu ile ilgili kurumdan beklentilerini açıkça ifade etme					
4. Çocuğu ile ilgili bilgileri eksiksiz ve tam verme					
5. Çocuğunun eğitimi ile ilgili kendisinden beklenen davranışları yerine getirme, getirmeye çalışma					
6. Çocuğunda gözlemlediği olumsuz değişimler konusunda öğretmenleri bilgilendirme					
7. Çocuğunda gözlemlediği olumlu değişimler konusunda öğretmenleri bilgilendirme					
8. Çocuğunda gözlemlediği olumlu değişimlerle ilgili öğretmene teşekkür etme					
9. Çocuğun eğitimi için aile bireylerinin tümünün toplantıya katılması					
10. Aile olarak çocuğun eğitimdeki rolünü bilmeleri					
11. Sosyo ekonomik statüsünü standartlara taşıyabilmiş olmaları					
12. Kurum içinde ve kurum dışındaki etkinliklere katılmaları					

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINDAN BEKLENTİLERİNİZ	HİÇ ÖNEMLİ DEĞİL	ÖNEMLİ DEĞİL	FİKRİM YOK	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ
1. Yasal değişimler konusunda bilgilendirme yapma					
2. Destek eğitim Programlarının güncellenmesini sağlama					
3. Program ya da mevzuat çalışmalarında öğretmenlerin katılımını sağlama					
4. Öğretmenlerin rehabilitasyon merkezlerinde çalışma süreleri (günlük çalışma saati, ders saati) ile ilgili düzenlemede bulunması					
5. Kurumlar arası işbirliği ile ilgili düzenlemelere yer verme					
6. Öğrenci gelişimlerini izleme ile ilgili formları güncelleme					
7. Okula devam eden öğrenciler ile ilgili öğretmenler arası bilgi ve paylaşımını sağlama					
8. Okula devam eden öğrencilerle ilgili öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu alanlarla ilgili modülleri belirlenmesi					
9. Öğrenci için verilen haftalık eğitim saatinin artırılması					
10. öğrenci performansları ile ilgili özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerden özet rapor isteme					
11. Öğrenci performanslarıyla ilgili aile görüşünün belirten rapor isteme					
12. Kurumlarda çalışan öğretmenlerin ücretlerinin devlet güvencesinde olması					
13. Hizmet içi eğitim seminerlerinin MEB kontrolünde olması ve verilmesi					
14. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde emekli öğretmenlerin öğretmen olarak istihdamının önüne geçilmesi					
15. Rehabilitasyon merkezlerinde derse girebilme yetkisi olan en az lisans mezunlarından müdürlük yapılabilmesi					
16. Rehabilitasyon merkezlerinde çalışma yetkisi olan öğretmenlerin aldıkları ücretleri devlette çalışan meslektaşlarıyla eşit seviyeye getirmesi					
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİNDEN BEKLENTİLERİNİZ	HİÇ ÖNEMLİ DEĞİL	ÖNEMLİ DEĞİL	FİKRİM YOK	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ
1. Öğrenci performansı hakkında açık ve tam bilgi verme					

2. Eğitsel değerlendirmesi yapılan öğrencinin ailesinin bilgilendirilmesi					
3. Öğrenci için seçilecek modül ve amaçlar konusunda işbirliğinde bulunma					
4. Özel özel eğitim rehabilitasyon merkezleri ve çalışanlar arasında işbirliği yapmaya dönük çalışmalar yapma					
5. Başarılı olan kurumları ödüllendirme					
6. Başarılı olan öğretmenleri ödüllendirme, destekleme					
7. Eğitim kalitesini artırmak için anket vb. çalışmalar yapması					
8. Ağır ya da çok ağır düzeyde tanımlanmış öğrencilerin eğitsel rapor sürelerinin en az iki yıl olması					
9. Öğrenci için öngörülen eğitsel raporundaki yıllık amaçların seviyesine uygun olması					
10. Okula giden çocukları destek eğitim modülleriyle değil de okul ve sınıf müfredatına göre değerlendirilmesi					
11. Eğitsel değerlendirmeyi bir defa aile ile birlikte, bir defa yalnız öğrenci olacak şekilde en az iki defa yapması ve aile tutumlarını daha ayrıntılı gözleme					

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	ABDULLAH SADAN	İmza:	
Doğum Yeri:	İSTANBUL		
Doğum Tarihi:	14.09.1982		
Medeni Durumu:	BEKAR		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	ATATÜRK İLKOKULU	-	-	1993
Ortaöğretim	ÜNYE ANADOLU LİSESİ	TÜRKÇE MATEMATİK	ÜNYE	1997
Lise	ÜNYE ANADOLU LİSESİ	TÜRKÇE MATEMATİK	ÜNYE	2001
Lisans	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ	KONYA	2006
Yüksek Lisans	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ	KONYA	2017
İş Deneyimi:	HATAY-UMUT ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ HATAY-KUMLU ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ			

	KONYA-ADAPTASYON ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ KONYA-ÜÇBOYUT ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ RİZE- ŞEVKET YARDIMCI İLKÖĞRETİM OKULU KAHRAMANMARAŞ, DULKADİROĞLU-REŞİT GÜMÜŞER İLKOKULU İZMİR, BAYINDIR – DÖRT EYLÜL İLKOKULU
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Hakan SARI, Yrd. Doç. Dr. Yahya ÇIKILI
Tel:	05058275752
E-posta:	a.sadan@hotmail.com